Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-035/23-953/34
Podgorica, 08. septembar 2023. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA INSTITUTA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA ZA 2022. GODINU

(Konačni izvještaj)

Podgorica, septembar 2023. godine

SADRŽAJ:

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI DIO 12
2.1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE 12
2.2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE 12
2.3. NADLEŽNOST SUBJEKTA REVIZIJE 13
2.4. ORGANIZACIJA I ORGANI SUBJEKTA REVIZIJE 14
2.5 VRSTA REVIZIJE 17
2.6 PREDMET I OBUHVAT REVIZIJE 17
2.7 CILJ REVIZIJE 17
2.8 KRITERIJUMI REVIZIJE 17
2. 9 METODE VRŠENJA REVIZIJE 20
2.10 VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE 20
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 21
3.1 SISTEM UNUTRAŠNJIH FINANSIJSKIH KONTROLA 21
3.2 RAČUNOVODSTVENE EVIDENCIJE 23
3.3 FINANSIJSKI PLAN PRIHODA I RASHODA 24
3.4 PLAN RADA ZA 2022. GODINU 25
3.5 AKTIVNOSTI UPRAVNOG ODBORA INSTITUTA TOKOM 2022.GODINE 26
3.6 FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 26
3.6.1 BILANS STANJA - AKTIVA 26
3.6.2 BILANS STANJA - PASIVA 26
3.6.3 PRIHODI 26
3.6.4 TROŠKOVI 26
3.7 ZAPOŠLJAVANJE 60
3.8 STAMBENA PITANJA ZAPOSLENIH 62
3.9 JAVNE NABAVKE 63
3.10 SUDSKI SPOROVI 68
3.11 KANCELARIJSKO POSLOVANJE 68

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj 04-035/23 – 953/2 od 27.03.2023.godine, izvršila reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022. godinu.

Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti, Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 100-999).

Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji subjekta revizije sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekta revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.
Revizija je obezbijedila vršenje postupaka kako bi se dobilo dovoljno adekvatnih dokaza na kojima se zasniva izraženo mišljenje.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li je finansijski izvještaj Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022.godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja Instituta za ljekove i medicinska sredstva br. 1010/23/15/2-5354 od 01.08.2023.godine, a shodno članu 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator Zoran Jelić - član Kolegijuma na sjednici održanoj 08.09.2023.godine, usvojio je

KONAČNI IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
INSTITUTA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
ZA 2022. GODINU

MIŠLJENJE

a) Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022.godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje:**

- **da subjekt revizije obezbijedi da se uplata sredstava ostvarenih prilikom prodaje sopstvene imovine, vrši na žiro račun istog, u cilju pravilnog evidentiranja svih transakcija u poslovnim knjigama, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu.**

b) Revizijom pravilnosti utvrđeno je da Institut za ljekove i medicinska sredstva nije finansijske transakcije i druge aktivnosti u svim materijalnim aspektima uskladio sa zakonima i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Revizijom su utvrđene neusklađenosti poslovanja Instituta sa: Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Zakonom o ljekovima, Zakonom o radu, Zakonom o javnim nabavkama, Zakonom o obligacionim odnosima, Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru, Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja, pa u skladu sa tim, a imajući u vidu da slučajevi neusklađenosti imaju materijalni, ali ne i prožimajući karakter, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na pravilnost poslovanja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022.godnu.

NALAZI I PREPORUKE

Revizija pravilnosti

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno, da Institut nije uspostavio unutrašnju reviziju, odnosno nema organizovanu posebnu organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju, niti se unutrašnja revizija obavlja od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija, što nije u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru.
  U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o preduzimanju daljih aktivnosti Instituta na uspostavljanju unutrašnje revizije, osim Zahtjeva Instituta od 15.12.2017. god. upućenog Ministarstvu zdravlja, za povjeravanje poslova unutrašnje revizije Ministarstvu zdravlja, kao i odgovor Ministarstva zdravlja, od 22.03.2018. godine, da će kad to dozvole kapaciteti Ministarstva, sporazumno preuzeti poslove vršenja unutrašnje revizije tadašnje Agencije.
  Takođe, uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su akta vezana za ostvarivanje prava direktorice Instituta (ovlašćenje o upravljanju službenim vozilom, odluke o odobravanju službenog putovanja, odluku o isplati jubilarne nagrade, naloge za službena putovanja, putni nalog za službeno vozilo), potpisivana od strane iste u ime nalogodavca i lica kome se vrši odobravanje odnosno isplata, što nije u skladu sa odredbama člana 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.[1]

Preporuka P1

- **Subjekt revizije treba da preduzme aktivnosti na uspostavljanju unutrašnje revizije na način predviđen članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i članom 5 Uredbe o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru.**

Nalaz

- Uvidom u prezentiranu dokumentaciju koja se odnosi na zapošljavanje, utvrđeno je da za određeni broj lica ustupljenih od strane Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih, radi obavljanja poslova sistematizovanih radnih mjesta u Institutu, nije prezentirana dokumentacija o ispunjavaju uslova za obavljanje poslova tih radnih mjesta propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Instituta, dok je za dva lica, obzirom na datum sticanja diplome o stepenu kvalifikacije obrazovanja, upitno da li su ispunjavala uslov radnog iskustva u momentu zaključenja ugovora o radu sa Agencijom, a u ugovorima je navedeno da se radi o obuci istih. [2]

[1] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je preduzeo dio aktivnosti na otklanjaju utvrđenih nepravilnosti u dijelu uspostavljanja unutrašnje revizije, kao i dokaze da je otklonio nepravilnosti u dijelu obezbjeđenja razdvajanja odgovornosti.

[2] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je u 2023.godini otklonio navedene nepravilnosti, te je iz tog razloga izostavljena preporuka iz Konačnog izvještaja o reviziji.

Nalaz

- Uvidom u Kolektivni ugovor Instituta, utvrđeno je da je za radna mjesta za koja se kao poseban uslov zahtijeva SSS, utvrđen koeficijent složenosti od 6-10, koji su shodno Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru bili propisani za grupu poslova ekspertski kadar (npr.Viši savjetnik II-koeficijent 6,1) i ekspertsko rukovodni kadar (npr. Načelnik – koeficijent 9,4), za čija radna mjesta se, pored ostalog, zahtijeva VII1 stepen obrazovanja, dok su za pojedina radna mjesta za koja se aktom o sistematizaciji zahtijeva 1 godina radnog iskustva (Stručni saradnik u Laboratoriji, Stručni saradnik – ekspert nivoa III itd), Kolektivnim ugovorom Instituta utvrđeni koeficijenti, koji su shodno Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru predviđeni za određena zvanja visokog rukovodnog kadra.
  Takođe je utvrđeno da koeficijenti utvrđeni Kolektivnim ugovorom Instituta osim za direktora, za ostala radna mjesta nijesu fiksno utvrđeni, već su određeni u rasponima i to: npr. za rukovodioca Centra od 16 do 20, stručnog saradnika zavisno od ekspertskog nivoa od 10 do 18 (nivo III, II, I), referenta od 6 do 10 itd. Kolektivnim ugovorom je utvrđeno da se stručni saradnik raspoređuje u ekspertski nivo I-III na predlog rukovodioca, u zavisnosti od određenih kriterijuma (složenosti poslova, postignutih rezultata i samostalnosti u radu, obučenosti, godina radnog iskustva itd), pri čemu nije definisan način vrednovanja navedenih kriterijuma shodno kojim se vrši određivanje koeficijenata za zaposlene budući da koeficijenti Kolektivnim ugovorom nijesu fiksno utvrđeni, niti je utvrđen postupak i način napredovanja-raspoređivanja unutar grupe koeficijenata, niti napredovanja između grupa - jednog nivoa u drugi.

Preporuka P2

- **Subjekt revizije treba da, polazeći od zvanja utvrđenih aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i uslova za obavljanje poslova istih, uskladi koeficijente zarada zaposlenih sa koeficijentima predviđenim važećim zakonskim i drugim propisima koji se odnose na zarade zaposlenih u javnom sektoru, a u slučaju utvrđivanja raspona koeficijenata za određena zvanja, utvrdi način vrednovanja kriterijuma po osnovu kojih se vrši raspoređivanje/napredovanje u određenu grupu/podgrupu koeficijenata.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Institut tokom 2022. godine, zaključivao ugovore o djelu sa istim izvršiocima u periodu angažovanja u kontinuitetu i do 12 mjeseci tokom godine, za obavljanje poslova koji se mogu dovesti u vezu sa poslovima osnovne djelatnosti subjekta revizije i koji imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos i/ili poslova sistematizovanih radnih mjesta.
  Članom 669 Zakona o obligacionim odnosima je propisano da se ugovorom o djelu poslenik (preduzimač, izvođač radova) obavezuje da obavi određeni posao (izrada ili opravka određene stvari ili izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog rada i sl.), a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu, što znači da navedeni ugovor za predmet

ima obavljanje poslova van djelatnosti poslodavca, da ne postoji potreba da se isti obavljaju u kontinuitetu za poslove koji pripadaju poslovima redovne djelatnosti subjekta i za koje bi shodno njihovom opisu trebalo sa licima zasnovati radni odnos zaključivanjem ugovora o radu.
Subjekt revizije nije prezentirao potvrde o radno pravnom statusu za lica angažovana ugovorima o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je pravilno vršen obračun poreskih obaveza.

Preporuka P3

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje u skladu sa članom 669 Zakona o obligacionim odnosima, a za obavljanje poslova iz redovne djelatnosti - poslova koji po prirodi i vrsti rada imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos treba da zaključuje ugovore o radu.**

Preporuka P4

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Nalaz

- Pregledom uzorkom odabranih predmeta (postupanje po zahtjevima za obnove dozvole za stavljanje lijeka u promet i postupanje po zahtjevima za izmjene i dopune dozvole za lijek-varijacije), utvrđeno je da isti nijesu rješavani u zakonom propisanim rokovima. Revizijom je utvrđeno da su određeni predmeti formirani po zahtjevima iz ranijih godina (2017,2019, 2020 itd), a da su rješenja o obnovi dozvole ili odobravanju varijacije donijeta tek u 2022 ili 2023. godini ili još uvijek nijesu donijeta, što nije u skladu sa odredbama člana 68, 71 i 72 Zakona o ljekovima, kojim su, između ostalog, propisani rokovi u vezi sa podnošenjem zahtjeva nosilaca dozvole za lijek Institutu i postupanja Instituta po istim. Shodno navedenom, a uzimajući u obzir i zapisnik Upravne inspekcije koja je postupala vezano za problem rješavanja predmeta po zahtjevima za obnovu i varijaciju lijeka, konstatuje se da Institut ima veliki broj neriješenih predmeta po zahtjevima za izdavanje obnova dozvola za lijek i odobravanje varijacija lijeka iz ranijih godina, zbog čega se određeni ljekovi nalaze na tržištu na osnovu dozvola koje su izdate u ranijem periodu, što dovodi u pitanje tačnost informacija koje prate lijek na tržištu.

Preporuka P5

- **Subjekt revizije treba da u što kraćem roku, postupi po zahtjevima neriješenih predmeta koji se odnose na obnove dozvole za stavljanje lijeka u promet i po zahtjevima za izdavanje izmjene i dopune dozvole za lijek — varijacije iz ranijih godina, po propisanoj zakonskoj proceduri radi smanjenja mogućih posledica nerješavanja navedenih predmeta u zakonom propisanom roku.**

Nalaz

- Institut je u postupku revizije prezentirao ovjerene IOS-e sa određenim brojem kupaca, ali nije prezentirao IOS-e o usaglašavanju stanja potraživanja sa svim kupcima prema kojim je u poslovnim knjigama iskazao potraživanja na kraju godine. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je Institut vršio veći broj ispravki na računu potraživanja prema kupcima i računu prihoda od osnovne djelatnosti (knjižna odobrenja i storniranje izlaznih faktura), pri čemu je veći broj istih vršen na osnovu e maila dobijenih od strane zaposlenih zaduženih za predmet, koji ne sadrže detaljna obrazloženja razloga zbog kojih su ista vršena. Internom procedurom Instituta - Proces fakturisanja, utvrđen je sadržaj e mail-a zaposlenih zaduženih za predmet koji je osnov za kreiranje knjižnih odobrenja, dok osnov i postupak poništavanja – storniranja izlaznih faktura nije uređen internim procedurama, već je u toku postupka revizije dato obrazloženje o razlozima poništavanja istih.[3]

Preporuka P6

- **Subjekt revizije treba da internom procedurom precizno definiše razloge po osnovu kojih se mogu vršiti knjižna odobrenja (umanjenja evidentiranih prihoda) i storniranja izlaznih faktura i da uredi postupak i način dokumentovanja istih, kao i da vrši usaglašavanje stanja potraživanja sa svim kupcima, u cilju potvrđivanja stanja potraživanja na kraju godine.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je Institut ostvario prihode u iznosu od 3.136.894,64€, što je za 1.242.106,64€ ili 39,59%, više u odnosu na planirane prihode.

Preporuka P7

- **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode, a u slučaju ostvarivanja istih u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih da izvrši korekciju Finansijskog plana.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da Institut ne obezbjeđuje poseban žiro račun za primanje sredstava od donatora za finansiranje projekata i odliv istih po osnovu plaćanja ugovorenih obaveza vezanih za realizaciju projekata. Takođe, Institut ne obezbjeđuje, posebnu evidenciju u poslovnim knjigama o transakcijama nastalim po osnovu potrošnje dobijenih sredstava putem donacija.

Preporuka P8

- **Preporučuje se subjektu revizije da poslovne transakcije vezane za finansiranje projekata (priliv i odliv sredstava od donacija) vrši preko posebnog žiro računa, kao i da u poslovnim knjigama obezbijedi posebnu evidenciju o potrošnji istih, u cilju preciznog i transparentnog izvještavanja o finansiranju i realizaciji projekata.**

[3] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je preduzeo dio aktivnosti na otklanjaju utvrđenih nepravilnosti (započete su aktivnosti na uređivanju postupka i načina dokumentovanja knjižnnih odobrenja, dok nije internom procedurom precizno definisao razloge vršenja istih).

Nalaz

- U postupku revizije nijesu prezentirane saglasnosti na Plan i izmjene planova javnih nabavki od strane Upravnog odbora, kao organa upravljanja Institutom, već odluke direktorice o usvajanju istih, koja kao ovlašćeno lice naručioca iste sačinjava.

Preporuka P9

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju razdvajanja odgovornosti, obezbijedi da saglasnost na plan javnih nabavki i izmjene plana donosi Upravni odbor Instituta, kao organ upravljanja, budući da plan javnih nabavki sačinjava ovlašćeno lice naručioca.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno, upoređujući analitičku evidenciju dobavljača Instituta i Glavne knjige sa Izvještajem o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, da subjekt revizije u Izvještaju nije iskazao nabavke: usluga organizacije svečane večere povodom konferencije u iznosu od 9.365,80€, tehničke opremu i organizovanje konferencije u iznosu od 6.380,80€, usluge dizajna portala u iznosu od 4.999,72€, ugostiteljske usluge u iznosu od 4.454,15€, nabavku opreme u iznosu od 6.930,23€ i td.

Preporuka P10

- **Subjekt revizije treba da u Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima /računima za jednostavne nabavke iskaže sve jednostavne nabavke koje se odnose na godinu za koju se izvještaj podnosi u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.**

Nalaz

- Revizijom je na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno, da je Institut vršio nabavke iznad ugovorenih vrijednosti shodno sprovedenim jednostavnim nabavkama preko ESJN za usluge nabavke higijene u iznosu od 2.966,17€. Takođe, Institut je vršio nabavku avio karata od određenog dobavljača u periodu kada je imao zaključen ugovor o pružanju navedenih usluga sa drugim dobavljačem, nakon sprovedene jednostavne nabavke preko ESJN.

Preporuka P11

- **Subjekt revizije treba da vrši realizaciju sprovedenih postupaka javnih nabavki u skladu sa ugovorenim vrijednostima i sa dobavljačima sa kojima ima zaključen ugovor o javnim nabavkama.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je zbir faktura, za određeni broj predmeta javnih nabavki, iznad vrijednosti predviđene prvim vrijednosnim razredom definisanim članom 26 Zakona o javnim nabavkama. Subjekt revizije je preko faktura (čiji pojedinačni iznosi ne prelaze navedeni vrijednosti razred) vršio nabavke: za troškove izrade bine, zakup govornice, zakup LED ekrana, ozvučenje, iznajmljivanje opreme i td. za organizovanje konferencije u iznosu od 23.848,00€, za svečane večere, ketering, nabavku pića i sl. za potrebe konferencije CinMED-a u iznosu od 22.573,00€, flajere, brošure, roll up, punjači sa štampom i sl.za potrebe konferencije u iznosu od 12.350,42€, usluge nabavke računarske opreme u iznosu od 9.197,82€ (sprovedene su jednostavne nabavke preko ESJN u iznosu od 4.766,19€, a preko faktura je nabavljeno 4.431,63€) i td.
  Shodno navedenom se konstatuje da je subjekt revizije vršio razdvajanje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 27 Zakona o javnim nabavkama.

Preporuka P12

- **Subjekt revizije treba da vrši nabavke roba, radova i usluga po postupcima koji su predviđeni za određeni vrijednosni razred u skladu sa članom 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama.**

Nalaz

- Revizijom je utvrđeno da je u 2022. godini Institut primjenjivao internu proceduru kancelarijskog poslovanja iz 2017. godine, koja nije usklađena sa važećim Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja.
  Institut ne vrši klasifikaciju predmeta i razvrstavanje podnesaka, odnosno akata prema sadržini materije na način utvrđen članom 4 Uputstva o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja. Uvidom u djelovodnik Instituta utvrđeno je da su u istom upisuju akti hronološki redom, ali da se u djelovodniku ne vrši evidentiranje akata koji su dio istog predmeta, već da isti dobijaju podbroj kroz DMS sistem. U postupku revizije nije prezentirana odluka o brojčanom znaku organizacione jedinice koju shodno članu 8 Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave, određuje starješina organa odnosno lice koje on ovlasti, na početku kalendarske godine.
  Djelovodnik Instituta na kraju 2022. godine nije zaključen, što nije u skladu sa članom 54 Uputstva. Institut nije posebno vodio upisnik za upravne predmete u kojima se upravni postupak pokreće po zahtjevu stranke, već je iste evidentirao u djelovodnik, što nije u skladu sa članom 34 Uputstva.

Preporuka P13

- **Subjekt revizije treba da način vršenja kancelarijskog poslovanja uskladi sa Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja.**

Konačni izvještaj o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022. godinu namijenjen je rukovodstvu subjekta revizije, Skupštini Crne Gore, Vladi Crne Gore i zainteresovanoj javnosti.

Subjekt revizije je dužan da, putem aplikacije DRI za praćenje preporuka (Registar preporuka), u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji, odnosno najkasnije do 08.10.2023.godine, dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Akcioni plan za realizaciju preporuka, a u roku od šest mjeseci, odnosno najkasnije do 08.03.2024.godine, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- **da se predmetni izvještaj dostavi Odboru za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore i Odboru za zadravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, na upoznavanje;**

- **da se predmetni izvještaj, dostavi Ministarstvu zdravlja, na upoznavanje;**

- **da se predmetni izvještaj, dostavi Ministarstvu finansija, na upoznavanje;**

- **da se predmetni izvještaj dostavi Skupštini Crne Gore, shodno Protokolu o saradnji između Skupštine Crne Gore i Državne revizorske institucije.**

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI DIO

2.1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-038/22-277 od 26.12.2022. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br.04-035/23 – 953/2 od 27.03.2023.godine

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022.godinu izvršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI 100-999).

2.2. Opšti podaci o subjektu revizije

Institut za ljekove i medicinska sredstva ustanovljen je Zakonom o ljekovima („Sl. list CG" br. 80/20) za obavljanje poslova vezanih za ocjenu kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti proizvoda koji se smatraju ljekovima, kao i drugih sličnih poslova u oblasti ljekova. Institut je pravni sljedbenik i nastavlja rad Agencije za ljekove i medicinska sredstva, osnovane Odlukom Vlade CG 2008.godine.
Osnivač Instituta je Vlada.
Institut ima svojstvo pravnog lica sa pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim zakonom i statutom Instituta. Institut je upisan u Centralni registar privrednih subjekata (PIB:02739658).
Skraćeni naziv Instituta je: ,,CInMED".
Sjedište Instituta je u Podgorici, Bulevar Ivana Crnojevića 64a.
Za period vršenja revizije, direktorica Instituta je doc. dr med. spec. Snežana Mugoša.
Institut ima Statut, kojim su bliže uređeni: pravni položaj Instituta za ljekove i medicinska sredstva; naziv i sjedište; pečat, štambilj, logo i memorandum; nadležnost; prava, obaveze i odgovornosti u pravnom prometu; predstavljanje i zastupanje; imovina i finansiranje; korišćenje sredstava; organi upravljanja i način odlučivanja; unutrašnja organizacija i prava i obaveze zaposlenih; poslovi i rad savjetodavnih tijela; način izbora i prestanak mandata članova Stručno-naučnog odbora; opšta akta; zakonitost rada; javnost rada; saradnja sa drugim državnim organima i međunarodna saradnja i druga pitanja od značaja za rad Instituta.
Rješenjem Ministarstva nauke broj: 01-760/2 od 21. aprila 2017. godine, Institutu je izdata licenca za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti iz oblasti medicinskih nauka i interdisciplinarnih istraživanja.

Rješenjem Ministarstva nauke broj: 03/2-051/20-1482/2 od 9. septembra 2020. godine utvrđeno je da Institut ispunjava uslove za obavljanje inovacione djelatnosti i upisan je u Registar inovativnih organizacija.

2.3. Nadležnost subjekta revizije

Ovlašćenja i nadležnosti Instituta utvrđena su Zakonom o ljekovima, Zakonom o medicinskim sredstvima, Zakonom o sprječavanju zloupotrebe droga, Zakonom o kontroli proizvodnje i promet supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci, kao i drugim propisima.

Nadležnosti Instituta u skladu sa **Zakonom o ljekovima** su: izdaje dozvole za lijek; izdaje dozvole za proizvodnju ljekova i promet ljekova na veliko za upotrebu u humanoj medicini; izdaje dozvolu za klinička ispitivanja ljekova, izmjene i dopune dozvole, vrši kontrolu sprovođenja i prati bezbjednost lijeka koji se klinički ispituje; evidentira neintervencijska ispitivanja ljekova; uspostavlja i organizuje sistem farmakovigilance sa ciljem praćenja bezbjednosti ljekova u prometu i detekcije svake promjene u odnosu koristi i rizika njihove primjene izdaje sertifikate o primjeni Dobre proizvođačke prakse, Dobre kliničke prakse i druge sertifikate, u skladu sa ovim zakonom; izdaje sertifikat za potrebe izvoza ljekova u skladu sa preporukama SZO;izdaje saglasnost za uvoz ljekova koji nemaju dozvolu za lijek; izdaje dozvole za droge i prekursore u skladu sa propisima koji uređuju ove oblasti; vrši kontrolu kvaliteta lijeka u skladu sa zakonom; učestvuje u međunarodnoj standardizaciji u oblasti ljekova;
vrši prikupljanje i obradu podataka o prometu i potrošnji ljekova; vodi registre propisane ovim zakonom; vrši inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona kojim se uređuju ljekovi; obavlja poslove informisanja i edukacije o ljekovima, organizuje stručne i edukativne skupove i daje informacije od značaja za sprovođenje mjera za racionalno korišćenje ljekova; ostvaruje saradnju sa međunarodnim subjektima i nacionalnim regulatornim tijelima u oblasti ljekova; učestvuje u usklađivanju propisa iz oblasti ljekova sa propisima Evropske unije i propisima i smjernicama međunarodnih institucija; daje stručno mišljenje o razvrstavanju proizvoda u lijek ili grupu ljekova i druga stručna mišljenja i stručne savjete iz svoje nadležnosti; obavlja poslove u vezi sa odlaganjem i uništavanjem otpada za sopstvene potrebe; formira maksimalne cijene ljekova za humanu upotrebu, u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje Vlada; vrši poslove u oblasti medicinskih sredstava u skladu sa posebnim zakonom; obavlja edukativni i naučno-istraživački rad u saradnji sa fakultetima zdravstvenog usmjerenja u oblasti ljekova i medicinskih sredstava i drugim srodnim oblastima interdisciplinarnih istraživanja; vrši druge poslove u skladu sa zakonom.

Nadležnosti Instituta u skladu sa **Zakonom o medicinskim sredstvima** su: vrši upis, brisanje i vodi registar proizvođača i pravnih lica koji vrše promet na veliko, uvoz i izvoz medicinskih sredstava, kao i registar specijalizovanih maloprodajnih objekata;
vrši upis, brisanje i vodi registar medicinskih sredstava koja mogu da budu u prometu u Crnoj Gori; daje odobrenje za uvoz medicinskih sredstava iz člana

66 ovog zakona; daje odobrenje za početak kliničkog ispitivanja i vrši kontrolu sprovođenja kliničkog ispitivanja; sprovodi sistem vigilance; odlučuje o razvrstavanju medicinskih sredstava kada se radi o kombinaciji lijeka i medicinskog sredstva, medicinskog sredstva i predmeta opšte upotrebe ili klasifikacije medicinskih sredstava i daje stručna mišljenja iz svoje nadležnosti;
u postupku utvrđivanja usaglašenosti medicinskih sredstava sa zahtjevima propisanim ovim zakonom, daje mišljenje imenovanom i ovlašćenom tijelu; sarađuje sa međunarodnim subjektima i nacionalnim regulatornim tijelima u oblasti medicinskih sredstava; vrši i druge poslove, u skladu sa zakonom.

Nadležnosti Instituta u skladu sa **Zakonom o sprječavanju zloupotrebe droga** su: daje mišljenje na Spisak droga, psihotropnih supstanci i bilja koje se može koristiti za proizvodnju droga;izdaje dozvolu za proizvodnju i promet droga; utvrđuje godišnje potrebe za drogama za medicinske i farmaceutske namjene; odobrava maksimalnu količinu droga koju pravno lice koje ima dozvolu za proizvodnju i promet droga može da proizvede, odnosno da drži u skladištu tokom kalendarske godine; izdaje posebnu dozvolu za uvoz, izvoz ili tranzit droga pravnim licima koja imaju dozvolu za proizvodnju i promet droga; u roku od tri mjeseca od dana prestanka važenja dozvole, vraća dozvolu za uvoz droge nadležnom organu države koji je izdao tu dozvolu, uz obavještenje da izvoz droge nije izvršen; izdaje odobrenje za brodove i avione u međunarodnom saobraćaju da mogu da posjeduju droge koje se koriste za ukazivanje prve medicinske pomoći, u količinama neophodnim za tu namjenu.

Nadležnosti Instituta u skladu sa **Zakonom o kontroli proizvodnje i promet supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci** su: predlaže Spisak prekursora razvrstanih po kategorijama; izdaje dozvolu za proizvodnju prekursora; izdaje dozvolu za promet prekursora; izdaje odobrenje za korišćenje prekursora apotekama, veterinarskim ustanovama, policiji, carini, laboratorijama, Vojsci Crne Gore, ustanovama koje se bave nastavnom djelatnošću i naučno-istraživačkim radom i drugim pravnim licima kojima su prekursori potrebni za obavljanje djelatnosti, u skladu sa njihovim potrebama; predlaže godišnje potrebe za prekursorima koji su farmakološki aktivne supstance koje se koriste u proizvodnji ljekova; izdaje dozvolu za uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora prve kategorije koji predstavljaju farmakološki aktivne supstance koje se koriste za proizvodnju ljekova; prije izdavanja dozvole za izvoz prekursora, nadležnom organu države na čiju teritoriju treba da se izveze prekursor dostavlja propisane podatke; vodi registar pravnih lica koja vrše proizvodnju, promet, uvoz, izvoz, tranzit i prevoz prekursora, kao i poseban registar o izdatim dozvolama.

2.4. Organizacija i organi subjekta revizije

Unutrašnja organizacija rada Instituta, broj, naziv i opis poslova organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta, uslovi za njihovo obavljanje, broj radnih mjesta i opis poslova po radnom mjestu u Institutu

utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Institucije.
Institutom upravlja Odbor, dok je organ rukovođenja direktor. Institut ima i zamjenika direktora.
Shodno Statutu, rad Instituta se ostvaruje preko organizacionih jedinica. Rukovodeći poslovi obavljaju se u Kabinetu direktora. Osnovna organizaciona jedinica je Centar. Uža organizaciona jedinica je Odjeljenje.

Shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, organizacione jedinice Instituta su: Kabinet direktora; Pravni, ekonomski, informatički i opšti poslovi; Centar za odobravanje ljekova; Centar za procjenu kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti ljekova; Centar za promet i bezbjednu primjenu ljekova; Centar za medicinska sredstva; Inspektorat i Laboratorija.

Računovodstveno-finansijski poslovi Instituta obavaljaju se u Odjeljenju za ekonomske poslove, a odnose se na: obezbjeđivanje neophodnih finansijskih uslova za rad Instituta; izrada predloga finansijskih planova Instituta i predloga izvještaja o finansijskom poslovanju; predlaganje mjera za održavanje solventnosti Instituta i otklanjanje uzroka deficita ili dugovanja; evidencija knjigovodstvenih promjena i vođenje poslovnih knjiga; obezbjeđivanje evidencije, praćenja i analize prihoda i rashoda; priprema računovodstvenih i finansijskih iskaza u skladu sa važećom zakonskom regulativom i međunarodnim računovodstvenim standardima; priprema i prezentacija neophodnih informacija za potrebe revizije finansijskih iskaza Instituta; priprema akata za obračun zarada, naknada i drugih primanja zaposlenih; praćenje, obavljanje i evidencija uplata i isplata, dugovanja i potraživanja i ostalih poslova finansijsko-računovodstvene prirode; utvrđivanje ekonomsko-finansijskih parametara za definisanje visine naknada; poslovi vezani za upravljanje i kontrole poslovanja Instituta; praćenje poslova vezanih za sistem unutrašnjih finansijskih kontrola i drugi poslovi iz nadležnosti Odjeljenja.

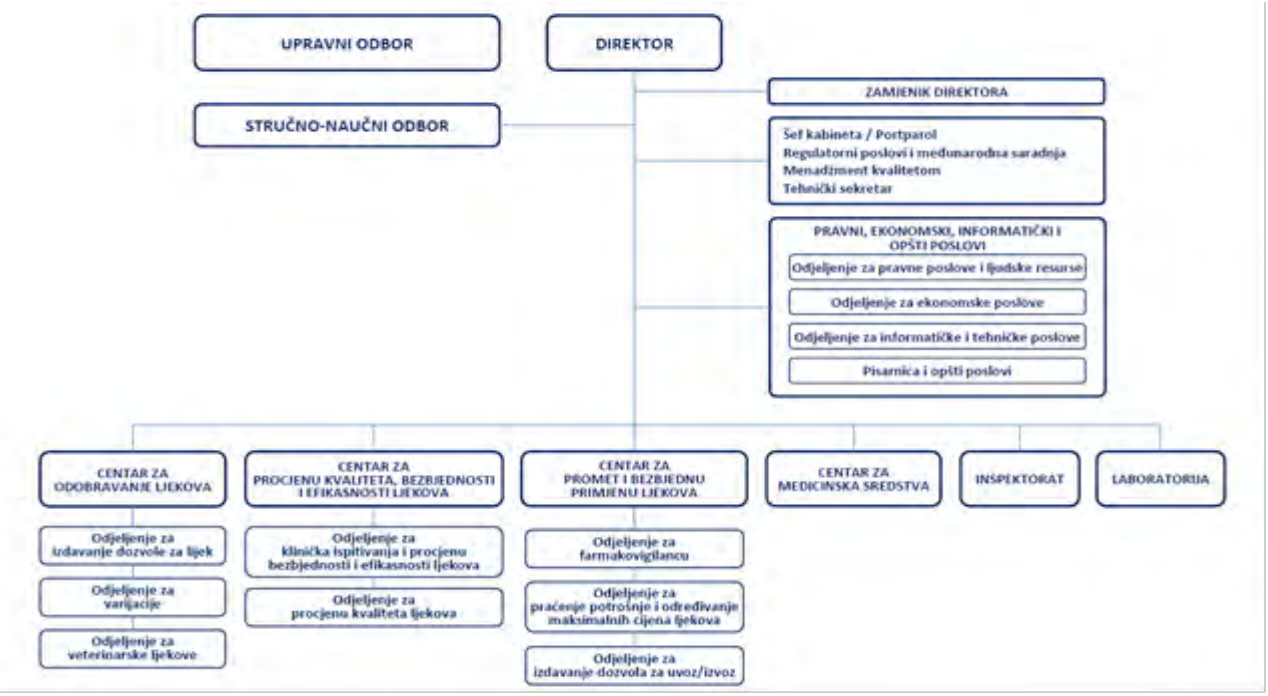
Shodno Statutu, u obavljanju pojedinih poslova iz svoje nadležnosti, Institut može obrazovati **savjetodavna tijela (komisije**). Članovi komisija po pravilu su lica zaposlena u Institutu. U obavljanju pojedinih poslova iz nadležnosti Instituta, radi stručne pomoći, Institut može utvrditi listu eksperata i koristiti stručne usluge ustanova koje imaju potrebna stručna i naučna znanja u oblasti ljekova. Troškovi rada eksperata i članova komisija obezbjeđuju se iz sredstava Instituta i isplaćuju se u skladu sa odlukom direktora Instituta.

Shodno Statutu, u Institutu se obrazuje **Stručno-naučni odbor** koji čini najmanje pet zaposlenih sa specijalističkim i naučnim zvanjima iz djelatnosti Instituta. Članovi Stručno-naučnog odbora mogu biti i zaposleni koji su istaknuti stručni i naučni radnici u oblasti regulative ljekova i medicinskih sredstava najvišeg ekspertskog nivoa u skladu sa opštim aktima Instituta. Članove Stručno-naučnog odbora imenuje i razrješava Upravni odbor na prijedlog direktora Instituta. Direktor Instituta može da donese odluku kojom će se odrediti naknada za rad predsjednika i članova Stručno-naučnog odbora u skladu sa Finansijskim planom Instituta.

Direktor i zaposleni u Institutu prava i obaveze iz radnog odnosa ostvaruju u skladu sa opštim propisima o radu i opštim aktima Instituta. Zarade se obračunavaju se u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, kao i Kolektivnim ugovorom Instituta za ljekove i medicinska sredstva.

Tokom 2022.godine, Upravni odbor Instituta je donio odluku da se izvrši korekcija mjesečne naknade članovima Upravnog odbora, počev od 01.04.2022. godine. Članom 23 stav 2 Statuta Instituta za ljekove i medicinska sredstva (broj 3020/22/113/2-1456 od 25.03.2022. godine) propisano je da članovi Upravnog odbora za svoj rad imaju pravo na mjesečnu naknadu. Stavom 3 istog člana određeno je da visinu naknade utvrđuje Upravni odbor, na prijedlog direktora.

Šema organizacionih jedinica

Shodno Statutu, organi Instituta su: Upravni odbor i direktor. Upravni odbor za svoj rad i rad Instituta odgovara Vladi. Direktor za svoj rad odgovara Upravnom odboru.

Upravni odbor ima predsjednika i četiri člana koje imenuje i razrješava Vlada.

Upravni odbor obavlja sljedeće poslove: utvrđuje poslovnu politiku Instituta; donosi statut Instituta, akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i druga opšta akta; usvaja finansijski plan i završni račun; donosi odluku o izboru revizora; usvaja izvještaj o poslovanju; donosi godišnji program rada Instituta; donosi investicione odluke; donosi kodeks ponašanja zaposlenih u Institutu; preduzima mjere za obezbjeđivanje kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti ljekova; **podnosi najmanje jednom godišnje izvještaj o radu Vladi**; donosi Poslovnik o radu i vrši druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Predsjednik i član Upravnog odbora za svoj rad imaju pravo na mjesečnu naknadu, čija visina se utvrđuje u skladu sa zakonom, kao i na putne troškove ako imaju prebivalište van mjesta sjedišta Instituta, na način propisan za zaposlene u Institutu.

Bliži način rada i odlučivanja Upravnog odbora uređen je Poslovnikom o radu Upravnog odbora.
Direktora Instituta bira i razrješava Upravni odbor na osnovu javnog konkursa u skladu sa zakonom. Ugovor o zasnivanju radnog odnosa direktora zaključuje se između predsjednika Upravnog odbora i direktora, na period do isteka mandata u skladu sa zakonom.
Shodno Statutu, **Direktor** Instituta: organizuje i rukovodi radom Instituta; odgovoran je za zakonitost, efikasnost i ekonomičnost rada Instituta; odgovoran je za ostvarivanje programa i planova rada Instituta; donosi odluke, odnosno upravne akte iz nadležnosti Instituta, koje nijesu u nadležnosti Upravnog odbora; izvršava odluke Upravnog odbora; odlučuje o pravima zaposlenih, u skladu sa zakonom.

2.5 Vrsta revizije

Državna revizorska institucija je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022. godinu, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja istog sa zakonskom i drugom regulativom.

2.6 Predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim propisima.

2.7 Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja;
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.8 Kriterijumi revizije

Za **finansijsku reviziju** identifikovani su sljedeći kriterijumi:

- MRS
- Zakon o računovodstvu („Sl.list Crne Gore“, br.145/21,152/22);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl.list Crne Gore”, br. 011/20, 139/21, 013/22);
- Pravilnik o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili

opštine imaju većinski udio u vlasništvu ("Sl.list Crne Gore", br.012/08 i 035/10);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica („Sl.list Crne Gore", br.011/20).

Za **reviziju pravilnosti** identifikovani su sljedeći kriterijumi:

- Zakon o ljekovima ("Službeni list CG", br. 080/20);
- Zakon o medicinskim sredstvima ("Službeni list Crne Gore", br. 024/19 od 22.04.2019);
- Zakon o kontroli proizvodnje i prometa supstanci koje se mogu upotrijebiti u proizvodnji opojnih droga i psihotropnih supstanci ("Službeni list CG", br. 83/09 i br. 40/11);
- Zakon o sprječavanju zloupotrebe droga ("Službeni list CG", br. 28/11 i br. 35/13);
- Zakon o računovodstvu („Sl.list Crne Gore", br.145/21,152/22);
- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list CG", br. 020/14 od 25.04.2014, 056/14 od 24.12.2014, 070/17 od 27.10.2017, 004/18 od 26.01.2018, 055/18 od 01.08.2018, 066/19 od 06.12.2019, 070/21 od 25.06.2021);
- Zakon o državnoj upravi ("Sl. list Crne Gore", br.078/18 od 04.12.2018, 070/21 od 25.06.2021, 052/22 od 13.05.2022);
- Zakon o državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list CG", br. 002/18 od 10.01.2018, 034/19 od 21.06.2019, 008/21 od 26.01.2021);
- Zakon o radu („Sl. list CG", br. 074/19 od 30.12.2019, 008/21 od 26.01.2021, 059/21 od 04.06.2021, 068/21 od 23.06.2021, 145/21 od 31.12.2021);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG", br. 047/08, od 07.08.2008, 004/11 od 18.01.2011, 022/17 od 03.04.2017);
- Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG, br.016/16,... ,br. 130/21 od 16.12.2021, 146/21 od 31.12.2021, 092/22 od 22.08.2022, br.152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG", br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG", br.086/09,..., 067/19, 059/21 od 04.06.2021, 146/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG", br. 013/07,..., 042/19, 059/21 od 04.06.2021, 145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022);
- Zakon o javnim nabavkama („Sl. list CG", br. 074/19) i podzakonski akti za primjenu istog;
- Zakon o državnoj imovini („Sl. list CG", br. 021/09 od 20.03.2009, 040/11 od 08.08.2011);
- Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG", br.075/18 od 23.11.2018);
- Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini („Sl. list CG", br.013/10 od 12.03.2010);

- Uredba o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore („Sl. list CG“, br.021/10 od 23.04.2010 od 23.04.2010, ..., br. 010/22 od 27.01.2022);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16 od 30.06.2016, 028/18 od 27.04.2018, 108/20 od 06.11.2020);
- Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru (“Sl. list CG”, br.096/21 od 10.09.2021, 134/22 od 07.12.2022);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica ("Sl.list Crne Gore”, br. 011/20, 139/21, 013/22);
- Pravilnik o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu (“Sl.list Crne Gore”, br.012/08 i 035/10);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica („Sl.list Crne Gore“, br.011/20).
- Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika („Sl. list RCG“, br.032/03 od 26.05.2003);
- Pravilnik o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica („Sl. list Crne Gore“, br.037/17);
- Pravilnik o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru („Sl. list CG, br.071/19 od 25.12.2019);
- Pravilnik o metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 001/20 od 03.01.2020);
- Pravilnik o metodologiji sagledavanja kvaliteta rada unutrašnje revizije u javnom sektoru ("Službeni list Crne Gore", br. 001/20 od 03.01.2020);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”, br.076/10,...,br.061/21 od 09.06.2021, 110/21 od 20.10.2021, 008/22 od 24.01.2022, 020/22 od 25.02.2022, 032/22 od 25.03.2022);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Sl. list CG“, br.047/11 od 23.09.2011);
- Uputstvo o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja („Sl. list CG“, br.059/19 od 23.10.2019, 003/20 od 23.01.2020);
- Odluka o otpremnini zaposlenih u javnom sektoru („Sl.list CG“, br. 032/16 od 20.05.2016, 019/18 od 28.03.2018);
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Instituta za ljekove i medicinska sredstva;
- Pravilnik o rješavanju stambenih potreba u Institutu za ljekove i medicinska sredstva;
- Statut Instituta za ljekove i medicinska sredstva;

- Opšti kolektivni ugovor („Sl. list Crne Gore“, br.014/14, 040/18, 037/19, 074/19, 021/21);
- Kolektivni ugovor Instituta za ljekove i medicinska sredstva;
- Podzakonska akta i ostali propisi koji se odnose na oblast poslovanja subjekta revizije;
  Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2. 9 Metode vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekata revizije i njihovog okruženja uključujući i interne kontrole.
Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza, proučena je pravna regulativa, interni akti, kao i dokumentacija o poslovanju Instituta za ljekove i medicinska sredstva. U postupku revizije provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je primjena zakonske i druge regulative, s ciljem utvrđivanja da li je poslovanje Instituta za ljekove i medicinska sredstva u skladu sa važećom regulativom.
Materijalnost je za finansijsku reviziju, shodno metodologiji DRI i profesionalnom prosuđivanju utvrđena u iznosu od 29.517,62€ tj. 1,65% ukupnih rashoda Instituta koji iznose 1.788.946,87€.

2.10 Vrijeme vršenja revizije

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za 2022.godinu i usklađenosti poslovanja za zakonskom i drugom regulativom je planirana Godišnjim planom revizija DRI za 2023.godinu, kojim je definisano pretpostavljeno vrijeme trajanja revizije od ukupno 90 revizorskih dana.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1 Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola

U postupku revizije prezentirana je Strategija razvoja Instituta za ljekove i medicinska sredstva za period 2022-2026. godine, kojom je definisana vizija, misija i vrijednosti Instituta, utvrđeni strateški opšti i specifični ciljevi razvoja Instituta u narednom periodu, koraci, rizici, indikatori uspješnosti i vremenski okviri za realizaciju istih. Institut je donio i Komunikacioni akcioni plan 2022-2026. godine za realizaciju komunikacionih ciljeva utvrđenih Strategijom razvoja Instituta.
Takođe, Institut je donio Registar rizika, Plan ciljeva kvaliteta i Program realizacije Plana ciljeva kvaliteta za 2022. godinu. Institut je shodno članu 11 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama, donio i Plan za unapređenje upravljanja i kontrola za 2022. godinu.
Institut je, shodno članu 7 Zakona, Odlukom od 20.10.2020. godine imenovao Rukovodioca Odeljenja za ekonomske poslove, kao lice odgovorno za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola.

Polazeći od zahtjeva ISO standarda (ISO 9001, ISO 27001, ISO 17020), usaglašavanja rada Instituta sa istim, Institut ima uspostavljen Sistem upravljanja kvalitetom i u okviru istog, dokumenta integrisanog sistema menadžmenta kvaliteta. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđeno je radno mjesto menadžer kvaliteta. Institut je prezentirao i Izvještaj o provjeri za 2022. godinu, sprovedenoj u Kontrolnom tijelu Cinmeda, od strane formiranog tima-provjerivača, zaposlenih koji imaju stečeno zvanje internih provjerivača za propisane standarde koji se odnose na subjekt revizije. Shodno prezentiranom Izvještaju, provjerom su obuhvaćeni svi poslovni procesi Kontrolnog tijela, konstatovano utvrđeno stanje i date određene preporuke.

Subjekt revizije prezentirao je Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2022. godinu, (od 31.03.2023. godine) koji je uz Finansijski izvještaj i Izvještaj o radu, dostavljen Vladi CG 11.04.2023. god.
Subjekt revizije ima usvojen Etički kodeks (od 27.12.2022. godine), kojim su usvojeni standardi ponašanja zaposlenih prilagođeni prirodi i specifičnostima poslovanja Instituta, a Rješenjem od 28.06.2016. godine određeno je lice za prijem i postupanje po prijavi zviždača.
U postupku revizije prezentiran je Spisak dokumenata(internih procedura i uputstava za rad) iz Integrisanog sistema menadžmenta kvaliteta, u okviru kojeg subjekt revizije ima usvojen veliki broj internih procedura i uputstava za rad.

U cilju praćenja procesa finansijskog poslovanja i kontrola, subjekt revizije ima usvojenu proceduru Finansijska operativa, računovodstveno-knjigovodstveni poslovi i obračun zarada, u okviru koje su utvrđene sljedeće procedure: Proces godišnjeg popisa imovine i obaveza; Proces blagajničkog poslovanja; Gotovinske isplate; Proces izrade budžeta i izvještaja o

finansijskom poslovanju; Proces naplate i kontrole potraživanja; Proces knjigovodstva; Proces obračuna plata; Proces prijema, kontrole, plaćanja računa i obračuna putnih naloga; Procedura prijema računa; Procedura plaćanja računa; Procedura obračuna putnih naloga i Proces fakturisanja.

U oblasti javnih nabavki subjekt revizije ima usvojenu proceduru Proces javnih nabavki u okviru koje su utvrđene sljedeće procedure, ažurirane 2023. godine: Proces javna nabavka; Otvoreni postupak javne nabavke; Proces jednostavnih nabavki; Direktan izbor predmeta nabavke određenog ponuđača vrijednosti do 8.000,00€; Direktan izbor predmeta nabavke određenog ponuđača vrijednosti do 8.000,00€- nabavka koja se realizuje u dužem periodu; Jednostavna nabavka vrijednosti jednake ili veće od 8.000,00€, a manje od 25.000,00€ za robe i usluge, odnosno, manje od 40.000,00€ za radove.
Takođe subjekt revizije prezentirao je Odluku o korišćenju službenih vozila u Institutu za ljekove i medicinska sredstva (od 30.08.2022. godine) i Interno pravilo o načinu korišćenja poslovnih platnih kartica (od 15.11.2020. godine).

Pored navedenih prezentiranih internih procedura, subjekt revizije ima brojne specifične procedure i uputstva za obavljanje osnovne djelatnosti Instituta. Na web stranici subjekta revizije objavljena je zakonska i podzakonska regulativa kao i uputstva o potrebnoj dokumentaciji i načinu podnošenja iste prilikom predaje zahtjeva, po kojim postupa Institut shodno svojim nadležnostima.

U toku postupka revizije, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da su akta vezana za ostvarivanje prava direktorice Instituta (ovlašćenje o upravljanju službenim vozilom, odluke o odobravanju službenog putovanja, odluku o isplati jubilarne nagrade, naloge za službena putovanja, putni nalog za službeno vozilo), potpisivana od strane iste u ime nalogodavca i lica kome se vrši odobravanje odnosno isplata, što nije u skladu sa odredbama člana 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.[4]

Revizijom je utvrđeno, da Institut nije uspostavio unutrašnju reviziju, odnosno nema organizovanu posebnu organizacionu jedinicu za unutrašnju reviziju, niti se unutrašnja revizija obavlja od strane jedinice za unutrašnju reviziju drugog subjekta na osnovu sporazuma, uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija, što nije u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru.
U postupku revizije prezentiran je Zahtjev Instituta od 15.12.2017. god upućen Ministarstvu zdravlja, u cilju povjeravanja poslova unutrašnje revizije Ministarstvu zdravlja, kao i odgovor Ministarstva zdravlja, od 22.03.2018. godine, kojim obavještava tadašnju Agenciju za ljekove da je isto u fazi formiranja odeljenja za unutrašnju reviziju i da će kad to dozvole kapaciteti Ministarstva, sporazumno preuzeti poslove vršenja unutrašnje revizije Agencije. U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o preduzimanju daljih aktivnosti Instituta na uspostavljanju unutrašnje revizije.

[4] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je otklonio nepravilnosti u dijelu obezbjeđenja razdvajanja odgovornosti.

- **Subjekt revizije treba da preduzme aktivnosti na uspostavljanju unutrašnje revizije na način predviđen članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru i članom 5 Uredbe o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru.[5]**

3.2 Računovodstvene evidencije

Institut vodi računovodstvene evidencije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i međunarodnim računovodstvenim standardima, uz primjenu Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica. Institut vrši evidentiranje poslovnih transakcija u okviru računovodstvenog informacionog sistema.

Obavljanje računovodstvenih i finansijskih poslova u Institutu organizovano je unutar Odjeljenja za ekonomske poslove. Lica odgovorna za računovodstvene i finansijske poslove određena su opštim aktom kojim se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Institutu.
U 2022.godini računovodstvene poslove su obavljala dva lica, rukovodilac odjeljenja za ekonomske poslove i stručni saradnik za finansijske i računovodstvene poslove. Po sistematizaciji, predviđena su tri radna mjesta u okviru Odjeljenja za ekonomske poslove.

Institut je u novembru 2022.godine donio interni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, kojim je definisao organizaciju računovodstva i interne računovodstvene kontrolne postupke Instituta, računovodstvene politike za priznavanje i procjenjivanje aktive, pasive, prihoda i rashoda, uputstva za usvajanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja, kretanje računovodstvenih isprava, rokove za njihovo dostavljanje na dalju obradu, pravila evidentiranja po kontnom okviru, obavljanje popisa imovine i obaveza i druga pitanja vođenja poslovnih knjiga Instituta. Pravilnikom je definisano da računovodstveni podaci i informacije o stanju i promjenama u aktivi, pasivi, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, se obezbjeđuju u poslovnim knjigama koje čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige (knjiga (dnevnik) blagajne, knjiga osnovnih sredstava (nekretnina, postrojenja i opreme), evidencija zaliha inventara, knjiga ulaznih i izlaznih faktura i ostale pomoćne evidencije prema potrebama).
Revizijom je utvrđeno da Institut obezbjeđuje računovodstvene evidencije predviđene internim Pravilnikom.

Takođe, Institut je u decembru 2022.godine donio i Finansijsku operativu i procedure finansijske operative, računovodstveno-knjigovodstvenih poslova i obračuna zarada.

[5] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je preduzeo dio aktivnosti na realizaciji date preporuke.

3.3 Finansijski plan prihoda i rashoda

Shodno članu 32 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti i članu 13 Statuta, Upravni odbor Instituta za ljekove i medicinska sredstva je na sjednici održanoj 01.10.2021. godine usvojio Finansijski plan i Program rada Instituta za 2022.godinu.
Uvidom u Finansijski plan Instituta od 01.10.2021.godine, utvrđeno je da su prihodi i rashodi planirani u iznosu od po 1.756.015,00€.
Upravni odbor Instituta je na sjednici održanoj 06.07.2022.godine usvojio revidirani Finansijski plan, shodno kojem su prihodi i rashodi planirani u iznosu od po 1.894.788,00€.

U nastavku je dat tabelarni pregled planiranih i ostvarenih prihoda, shodno revidiranom Finansijskom planu i podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi:

r/b	OPIS	Iznos Finansijski plan	Iznos Revidirani Finansijski plan	Ostvareni prihodi	Razlika između ostvarenih prihoda i revidiranog plana
1	Naknade za izdavanje dozvola za lijek	1.087.415,00	1.226.188,00	303.675,00	-922.513,00
2	Naknade za izdavanje dozvola za veterinarski lijek	9.600,00	9.600,00	11.065,00	1.465,00
3	Naknade za izdavanje odobrenja za uvoz ljekova koji nemaju	45.000,00	45.000,00	62.952,50	17.952,50
4	Naknade za izdavanje sertifikata i stručnih mišljenja	7.000,00	7.000,00	26.670,00	19.670,00
5	Naknade za izdavanje dozvola za uvoz, tranzit i izvoz droga	15.000,00	15.000,00	15.986,22	986,22
6	Naknade za izdavanje odobrenja za kliničko ispitivanje ljekova	12.000,00	12.000,00	2.000,00	-10.000,00
7	Naknade za izdavanje dozvola za vršenja prometa ljekova na veliko	3.000,00	3.000,00	2.450,00	-550,00
8	Naknade za upis u registar proizvođača i pravnih lica koji vrše promet na veliko, promet na malo, uvoz, izvoz...	15.000,00	15.000,00	45.450,00	30.450,00
9	Naknade za upis u registar medicinskih sredstava	300.000,00	300.000,00	288.165,00	-11.835,00
10	Naknade za izdavanje odobrenja za uvoz medicinskih sredstava koja nisu upisana u registar	60.000,00	60.000,00	71.758,50	11.758,50
11	Naknade za izdavanje stručnih mišljenja o razvrstavanju proizvoda u medicinska sredstva	4.000,00	4.000,00	8.730,00	4.730,00
12	Naknade za formiranje maksimalnih cijena ljekova	20.000,00	20.000,00	50.638,00	30.638,00
13	Godišnje naknade za sistem farmakovigilance ljekova	170.000,00	170.000,00	213.400,00	43.400,00
14	Edukativne aktivnosti i izdavanje publikacija	8.000,00	8.000,00	99.900,00	91.900,00
15	Naknade za proizvodnju ljekova	0,00	0,00	750,00	750,00
16	Naknade za izdavanje varijacija za lijek za humanu upotrebu	0,00	0,00	1.589.618,00	1.589.618,00
17	naknade za izdavanje obnova za ljekove za humanu upotrebu -	0,00	0,00	192.250,00	192.250,00
18	prihodi od inspektorata	0,00	0,00	49.550,00	49.550,00
19	prihodi od labaratorijskih analiza	0,00	0,00	1.125,00	1.125,00
20	prihodi od donacija	0,00	0,00	74.610,99	74.610,99
21	prihodi od refundacija bolovanja	0,00	0,00	24.665,68	24.665,68
22	ostali prihodi	0,00	0,00	1.484,75	1.484,75
	UKUPNO PRIHODI	**1.756.015,00**	**1.894.788,00**	**3.136.894,64**	**1.242.106,64**

Shodno podacima prezentiranim u prethodnoj tabeli, konstatuje se da Institut nije Finansijskim planom za 2022.godinu planirao prihode od: naknada za proizvodnju ljekova, naknada za izdavanje varijacija za lijek za humanu upotrebu, naknada za izdavanje obnova za ljekove za humanu upotrebu, inspektorata, labaratorijskih analiza, donacija, refundacije bolovanja i ostalih prihoda. Shodno izjavi ovlašćenog lica subjekta revizije, na povećanje ostvarenih prihoda u odnosu na planirane u 2022.godini uticalo je rješavanje zaostalih predmeta iz prethodnih godina, na čiju potrebu rješavanja je ukazano i od strane Upravne inspekcije.
Finansijskim planom Instituta za 2022.godinu, planirani su rashodi, koji se odnose na: bruto zarade zaposlenih u iznosu od 1.093.378,00€, ostala lična primanja i naknade u iznosu od 70.134,00€, naknade članovima Upravnog odbora u iznosu od 27.459,00€, naknade članovima Stručno-naučnog odbora u iznosu od 6.899,00€, službena putovanja i članarine u iznosu od 28.320,00€, rashode za materijal i usluge u iznosu od 238.800,00€, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 19.300,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 173.345,00€, stambena pitanja zaposlenih u iznosu od

40.000,00€, rezervu (2% budžeta) u iznosu od 37.153,00€ i na amortizaciju osnovnih sredstava u iznosu od 160.000,00€.
Uvidom u Glavnu knjigu utvrđeno je da su rashodi ostvareni u iznosu od 1.788.946,87€, što je za iznos od 105.841,13€ ili 5.59% manje od planiranih. Shodno obrazloženju ovlašćenog lica subjekta revizije, na uvećanje ostvarenih rashoda u odnosu na planirane, uticalo je organizovanje konferencije na teret sredstava Instituta, umjesto preko kompanije sa najpovoljnijom ponudom, planirane vrijednosti od 10.000,00€ (zbog hakerskih napada). Takođe, od strane subjekta revizije je obrazloženo da nije vršeno planiranje rashoda za jubilarne nagrade i otpremnine, već je angažovan nezavisni aktuar za obračun istih, shodno preporuci revizorske kuće koja je vršila komercijalnu reviziju za 2022. godinu
Shodno navedenom, konstatuje se da je Institut ostvario prihode u iznosu od 3.136.894,64€, što je za 1.242.106,64€ ili 39,59%, više u odnosu na planirane prihode, dok su rashodi ostvareni u iznosu od 1.788.946,87€, što je za 105.841,13€ ili 5.59% manje od planiranih.

- **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode, a u slučaju ostvarivanja istih u značajno većem ili manjem iznosu od planiranih da izvrši korekciju Finansijskog plana.**

Institut je planirao i realizaciju investicionih aktivnosti u iznosu od 125.093,00€ koja se odnose na: razvoj servisa za klijente-podnošenje zahtjeva za dozvole elektronskim putem u iznosu od 10.000,00€, razvoj servisa za klijente - izrada profakture za usluge prije podnošenja zahtjeva za dozvole u iznosu od 10.000,00€, nabavku hardvera za informacioni sistem Instituta u iznosu pod 40.000,00€, nabavku 2 automobila u iznosu od 12.093,00€, nabavku dodatne opreme za labaratoriju u iznosu od 20.000,00€, nabavku e mail servisa u iznosu od 7.000,00€ izradu portala u iznosu od 15.000,00€ nabavku računarske opreme u iznosu od 5.000,00€ i nabavku kancelarijske opreme u iznosu od 6.000,00€.
Revizijom je utvrđeno da je u 2022. godini izvršena nabavka stalne imovine u iznosu od 77.027,46€ (informatička oprema - serveri, firewall i, ostala informatička oprema, izrada portala i dizajn istog, računarska, kancelarijska oprema i ostala oprema), kao i da je završena otplata anuiteta za lizing za dva vozila shodno zaključenim ugovorima.

3.4 Plan rada za 2022. godinu

Institut je Planom rada za 2022.godinu, između ostalih, planirao sledeće aktivnosti: priprema predloga niza podzakonskih akata za sprovođenje novog Zakona o ljekovima koji je stupio na snagu 12.08.2020.godine; jačanje internih kapaciteta u procjeni dokumentacije o farmaceutsko-hemijsko-biološkom ispitivanju kvaliteta lijeka; trend skraćenja rokova za registraciju ljekova u Institutu, prevashodno za ljekove koji su prethodno registrovani u EU, kao i skraćenje rokova za procese iz nadležnosti Inspektorata; unapređenje internet portala Instituta; nastavak saradnje sa Programom svjetske zdravstvene organizacije za internacionalno praćenje bezbjednosti primjene ljekova; nastavak započetih aktivnosti koje se odnose na implementaciju EU regulative i potpuno usaglašavanje nacionalnih propisa iz oblasti farmakovigilance sa EU propisima; razvoj inspekcije u

farmakovigilanci (kontrole sistema farmakovigilance nosilaca dozvole za lijek) kao nove Zakonom definisane nadležnosti CInMED; unapređenje sistema vigilance i praćenja medicinskih stredstava koja se uvoze, kao i onih koja se već nalaze na tržištu Crne Gore; nastavak saradnje sa domaćim i međunarodnim institucijama kao i prijem određenog broja novih zaposlenih (iz oblasti farmacije i medicine).

3.5 Aktivnosti Upravnog odbora Instituta tokom 2022.godine

Shodno Zakonu o ljekovima, organ upravljanja Institutom je Upravni odbor. Upravni odbor ima predsjednika i četiri člana koje imenuje i razrješava Vlada. Nadležnosti Upravnog odbora definisane su Zakonom o ljekovima i Statutom Instituta. Način rada Upravnog odbora, prava i dužnosti članova UO i postupak odlučivanja bliže je uređen Poslovnikom o radu Upravnog odbora. Upravni odbor za svoj rad i rad Instituta odgovara Vladi.
U postupku revizije je, na osnovu prezentirane dokumentacije (zapisnika sa sjednica Upravnog odbora i prateće dokumentacije) utvrđeno da je Upravni odbor Instituta, u toku 2022 godine održao 11 sjednica, na kojim je razmatrao i usvajao odluke vezane za poslovne aktivnosti Instituta. Upravni odbor Instituta je podnio Vladi Izvještaj o radu UO Cinmed za 2022. godinu u kojem su navedene aktivnosti istog tokom 2022. godine.

3.6 Finansijski izvještaji

Pravilnikom o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu je utvrđeno da regulatorna tijela Godišnji finansijski izvještaj dostavljaju Ministarstvu finansija, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.
Shodno Zakonu o računovodstvu Institut dostavlja finansijske izvještaje organu uprave nadležnom za poslove utvrđivanja i naplate poreza, najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.
Institut je Godišnji finansijski izvještaj za 2022.godinu sačinio na obrascima utvrđenim Pravilnikom o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu (Bilans uspjeha - BU; Bilans stanja - BS; Iskaz o promjenama na kapitalu - IPK; Bilans novčanih tokova - BNT i Tabela indikatora poslovanja – TIP), kao i na obrascima utvrđenim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica: Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja); Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha); Iskaz o tokovima gotovine; Iskaz o promjenama na kapitalu i Statistički aneks.
Revizijom je utvrđeno da je Institut sačinio finansijske iskaze za 2022. godinu propisanim obrascima (27.03.2023.godine) i iste dostavio Ministarstvu finansija dana 10.04.2023.godine, sa malim zakašnjenjem u odnosu na propisan rok. Takođe, Institut je na propisanim obrascima dostavio finansijske izvještaje za 2022.godinu organu uprave nadležnom za poslove utvrđivanja i naplate poreza.

Bilans stanja

Matični broj 0 2 7 3 9 6 5 8 šifra djelatnosti 8 4 1 1
NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
SJEDIŠTE PRIVREDNOG DRUŠTVA PODGORICA

BILANS STANJA- BS(PD)
NA DAN 31.12.2022. godine

red. Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
	AKTIVA		
	Stalna imovina	**2,318,889**	**2,388,128**
1	Neuplaćeni upisani kapital		
2	Nematerijalna imovina	20,820	33,431
3	Nekretnine, postrojenja i oprema	1,291,105	2,345,776
4	Stalna imovina namijenjena prodaji		
5	Dugoročna potraživanja		
6	Dugoročni finansijski plasmani	6,964	8,921
7	Odloženi porezi		
	Obrtna imovina	**2,331,786**	**908,158**
8	Zalihe	425	245
9	Potraživanja od kupaca	308,650	156,858
10	Kratkoročni finansijski plasmani		
11	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2,021,266	750,384
12	Unaprijed plaćeni troškovi	1,445	671
13	Obračunati nenaplaćeni prihodi		
14	Ostala obrtna imovina		
	Ukupna aktiva	**4,650,675**	**3,296,286**
	PASIVA		
	Kapital i rezerve	**4,247,045**	**2,966,541**
15	Upisani kapital	2,488,095	2,488,095
16	Emisiona premija		
17	Revalorizaciona rezerva		
18	Ostale rezerve	-	1,500
19	Neraspoređeni dobitak/gubitak	1,758,950	476,946
20	Manjinski interes		
	Dugoročne obaveze	**364,389**	**302,152**
21	Dugoročne obaveze		
22	Odloženi porezi		
23	Dugoročna rezervisanja	96,624	
24	Ostale dugoročne obaveze		
25	Odloženi prihodi	267,765	302,152
	Kratkoročne obaveze	**39,241**	**27,593**
26	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	39,241	21,546
27	Kratkočne finansijske obaveze		
28	Tekući dio dugoročnih kredita		6,047
29	Obaveze za poreze		
30	Obaveze za dividende		
31	Kratkoročna rezervisanja		
32	Obračunate obaveze		
	Ukupna pasiva	**4,650,675**	**3,296,286**

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa — Rukovodilac pravnog lica

U Podgorici
dana 27.03.2023. godine

Institut je u Bilansu stanja iskazao ukupnu aktivu i pasivu u iznosu od po 4.650.675,00€. U aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 2.318.889,00€ (nematerijalna ulaganja u iznosu od 20.821€, nekretnine, postrojenja i oprema u iznosu od 1.291.105,00€[6] i dugoročni finansijski plasmani u iznosu od 6.964,00€), obrtna imovina u iznosu od 2.331.786,00€ (zalihe u iznosu od 425,00€, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja u iznosu od 308.650,00€, gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 2.021.266,00€ i aktivna vremenska razgraničenja-unaprijed plaćeni troškovi u iznosu od 1.445,00€), a u pasivi su iskazani kapital u iznosu od 4.247.045,00€ (upisani kapital u iznosu od 2.488.095,00€ i neraspoređeni

[6] Shodno Izjavi ovlašćenog lica Instituta navedeni iznos nije iskazan pravilno usled tehničke greške jer je tačan iznos 2.291.104,00€, koliko je iskazano i u poslovnim knjigama, pri čemu tehnička greška nije uticala na pravilno iskazivanje ukupnih prihoda

dobitak u iznosu od 1.758.950,00€), dugoročne obaveze u iznosu od 364.389,00€ (dugoročna rezervisanja u iznosu od 96.624,00€ i odloženi prihodi u iznosu od 267.765,00€) i kratkoročne obaveze u iznosu od 39.241,00€.
Revizijom je utvrđeno da podaci iskazani u Bilansu stanja odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama.

Bilans uspjeha

Matični broj 02173159165818 Šifra djelatnosti 8141111
NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA INSTITUT ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA
SJEDIŠTE PRIVREDNOG DRUŠTVA PODGORICA

BILANS USPJEHA-BU(PD)
(Metoda po prirodi troška)
u periodu od 01.01.2022 do 31.12.2022.god.

Pozicija	Napomena *	Tekuća godina	Prethodna godina
Prihod		2,936,233	1,547,524
Ostali poslovni dobici		200,662	104,795
Izvršen i kapitalizovan rad od strane preduzeća za sopstvene svrhe			
Promjene na zalihama gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje			
Utrošene sirovine u toku perioda (Za trgovačka preduzeća kupljena roba i potrošni mat. u toku per.)			
Troškovi zaposlenih		(1,178,094)	(984,086)
Amortizacija		(142,963)	(153,786)
Umanjenje vrij ednosti nekretnina, postrojenja i opreme			
Ostali poslovni rashodi		(467,818)	(310,432)
Profit od poslovnih aktivnosti		**1,348,020**	**204,015**
Neto finansijski trošak		(72)	(528)
Učešće u dobiti pridruženih pravnih lica			
Porez na dobitak			
Neto dobitak/gubitak od diskontinuiranog posl.			
Neto profit/gubitak za obračunski period		**1,347,948**	**203,487**
Pripada:			
Vlasnicima kapitala matičnog pravnog lica 70%			
Manjinski interes 30%			

Obrazac propisan na osnovu člana 3 Zakona o računovodstvu i reviziji (Sl.list RCG br.69/05) i članom 22 IV Direktive EU (br.78/660/EEC)

*Napomenama uz finansijske iskaze daje se opis primijenjenih računovodstvenih politika i analitičko pojašnjavanje materijalno značajnih bilansnih pozicija

U Podgorici,
dana 27.03.2023.g.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa

MP

Rukovodilac pravnog lica

Institut je u Bilansu uspjeha po metodi po prirodi troška i po funkcionalnoj metodi za period od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine, iskazao prihode u iznosu od 3.136.895,00€, rashode u iznosu od 1.788.947€ i poslovni rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 1.347.948,00€.

U Bilansu uspjeha po metodi po prirodi troška Institut je iskazao prihod u iznosu od 2.936.233,00€ i ostale poslovne dobitke u iznosu od 200.662,00€, troškove zaposlenih u iznosu od 1.178.094€, amortizaciju u iznosu od 142.963,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 467.818,00€, neto finansijski trošak u iznosu od 72,00€ i profit od poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.347.948,00€.
U Bilansu uspjeha po funkcionalnoj metodi Institut je iskazao prihod u iznosu od 2.936.233,00€ i ostale poslovne dobitke u iznosu od 200.662,00€, administrativne troškove u iznosu od 1.744.023,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 44.852,00€ i neto finansijski trošak u iznosu od 72,00€, kao i profit od poslovnih aktivnosti u iznosu od 1.347.948,00€.

Revizijom je utvrđeno da podaci iskazani u Bilansu uspjeha odgovaraju istim evidentiranim u poslovnim knjigama.

Bilans novčanih tokova

U Bilansu novčanih tokova iskazana su gotovinska primanja od poslovnih aktivnosti u iznosu od 2.903.875,00€ i isplate dobavljačima i zaposlenima u iznosu od 1.549.410,00€, pa neto gotovina iz operativnih aktivnosti iznosi 1.354.465,00€, odlivi po osnovu kupovine imovine, postrojenja i opreme iznose 77.536,00€, pa je neto gotovina iz aktivnosti investiranja umanjena za 77.536,00€, kao i neto imovina od aktivnosti finansiranja za 6.047,00€ na osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava (finansijskog lizinga).
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda iskazani su u iznosu od 750.384,00€, dok su gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda iskazani u iznosu od 2.021.266,00€. Shodno navedenom, neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata je iskazano u iznosu od 1.270.882,00€.
Revizijom je utvrđeno da iskazana gotovina na početku i na kraju izvještajnog perioda odgovara istoj evidentiranoj u Glavnoj knjizi i iskazanoj u Finansijskom izvještaju (Bilansu stanja).
Upravni odbor Instituta je donio Odluku o usvajanju Finansijskog izvještaja Instituta za 2022 godinu 10.04.2023. godine.
U postupku revizije prezentiran je Izvještaj o završenoj reviziji finansijskih iskaza za 2022. godinu od 07.04.2023. godine.

3.6.1 Bilans stanja – aktiva

Popis i evidentiranje stalne imovine

Subjekt revizije obezbjeđuje vođenje imovine kroz Glavnu knjigu Instituta, kao i analitičku evidenciju imovine kroz poseban program.

Uvidom u analitičku evidenciju imovine utvrđeno je da ista sadrži sljedeće podatke o osnovnim sredstvima: inventarni broj, naziv osnovnog sredstva, jedinicu mjere, količinu, datum aktiviranja OS, stopu, nabavnu vrijednost, rezidualnu vrijednost, ispravku i sadašnju vrijednost. Takođe, imovina je podijeljena po amortizacionim grupama.
Subjekt revizije je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Instituta uredio, između ostalog i način vršenja popisa imovine i

obaveza. Članom 18 Pravilnika navodi se da se u sprovođenju popisa primjenjuju odredbe Zakona o državnoj imovini, Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj imovini i Uputstva o bližem načinu popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.
Komisija za popis imovine, potraživanja i obaveza za 2022.godinu, imenovana je Rješenjem direktorice od 27.12.2022.godine, sa obavezom da izvrši popis imovine, gotovine i gotovinskih ekvivalenata, sredstava na žiro računima, potraživanja i obaveza, kao i da sačini Izvještaj sa popisnim listama.
Revizijom je utvrđeno da je popisna komisija sačinila popisne liste imovine na propisanim obrascima, kao i popis gotovine i gotovinskih ekvivalenata i popis obaveza i potraživanja, dok u postupku revizije nije prezentiran Izvještaj o izvršenom popisu. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio Izvještaj o popisu imovine od 22.02.2023.godine, koji nije prezentiran u postupku revizije. Uvidom u navedeni Izvještaj, utvrđeno je da je isti sačinjen u skladu sa članom 13 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini.

Direktorica Instituta je donijela Odluku o usvajanju izvršenog popisa imovine od 22.02.2023. godine, kako je i propisano članom 19 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Instituta.
Revizijom je utvrđeno da se amortizacija vrši u okviru programa za informacioni sistem Instituta.
Shodno evidenciji osnovnih sredstava i Glavnoj knjizi, nabavna vrijednost imovine Instituta iznosi 3.610.599,00€, otpisana vrijednost (ispravka vrijednosti 1.298.674,00€, a sadašnja vrijednost iznosi 2.311.925,00€. U nastavku je dat tabelarni prikaz imovine Instuta evidentirane u Glavnoj knjizi:

Opis	Nematerijalna imovina	Zemljište	Građevinski objekti	Vozila	Računarska oprema
Nabavna vrijednost					
Stanje na 01.01.2022. godine	397.258,97	635.787,88	1.548.149,01	48.151,00	193.679,34
Uvećanje po osnovu kupovine	9.639,92	0,00	0,00	0,00	57.586,63
Smanjenje po osnovu otpisa ili prodaje (date donacije)	0,00	0,00	0,00	5.500,00	559,62
Stanje na dan 31.12.2022. godine	**406.898,89**	**635.787,88**	**1.548.149,01**	**42.651,00**	**250.706,35**
Ispravka vrijednosti					
Stanje na 01.01.2022. godine	363.828,15	0,00	317.484,38	25.325,50	105.697,20
Amortizacija za 2022. godinu	22.250,10	0,00	38.561,70	8.530,20	17.248,02
Smanjenje po osnovu otpisa ili prodaje (date donacije)	0,00	0,00	0,00	4.000,00	545,93
Stanje na dan 31.12.2022. godine	**386.078,25**	**0,00**	**356.046,08**	**29.855,70**	**122.399,29**
Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava na dan 01.01.2022.	33.430,82	635.787,88	1.230.664,63	22.825,50	87.982,14
Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava na dan 31.12.2022.	**20.820,64**	**635.787,88**	**1.192.102,93**	**12.795,30**	**128.307,06**

Opis	Komunikaciona oprema	Kancelarijaka oprema	Ostala oprema	Oprema za labaratoriju	UKUPNO:
Nabavna vrijednost					
Stanje na 01.01.2022. godine	6.046,98	178.796,53	169.265,92	370.378,12	3.547.513,75
Uvećanje po osnovu kupovine	1.390,07	2.937,23	5.981,81	0,00	77.535,66
Smanjenje po osnovu otpisa ili prodaje (date donacije)	0,00	8.390,26	0,00	0,00	14.449,88
Stanje na dan 31.12.2022. godine	**7.437,05**	**173.343,50**	**175.247,73**	**370.378,12**	**3.610.599,53**
Ispravka vrijednosti					0,00
Stanje na 01.01.2022. godine	3.106,91	152.518,15	165.074,51	35.272,14	1.168.306,94
Amortizacija za 2022. godinu	269,25	18.022,01	1.044,28	37.037,82	142.963,38
Smanjenje po osnovu otpisa ili prodaje (date donacije)	0,00	8.050,01	0,00	0,00	12.595,94
Stanje na dan 31.12.2022. godine	**3.376,16**	**162.490,15**	**166.118,79**	**72.309,96**	**1.298.674,38**
Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava na dan 01.01.2022.	2.940,07	26.278,38	4.191,41	335.105,98	2.379.206,81
Sadašnja vrijednost osnovnih sredstava na dan 31.12.2022.	**4.060,89**	**10.853,35**	**9.128,94**	**298.068,16**	**2.311.925,15**

Revizijom je utvrđeno da su navedeni podaci usaglašeni sa istim iskazanim u analitičkoj evidenciji imovine.

Revizijom je utvrđeno da se **nematerijalna imovina** odnosi na: OS za korisničke računare, OS za servere, OS za core aplikaciju, OS za FTP server, serverski softver za core aplikaciju, serverski softver za upravljanje elektronskom poštom, anti virus modul za mejl server, anti virus za korisnički računar, softver za praćenje statusa uređaja na mreži, softver za pdf dokumenta i td.

U postupku revizije prezentiran je list nepokretnosti br. 5056 i 630 od 17.03.2020. godine koji se odnosi na zemljište i poslovnu zgradu, u kojem se navodi da je ista u svojini države CG, dok je u susvojini FOND-a PIO i Instituta, ranije Agencije za ljekove i medicinska sredstva. U postupku revizije prezentirana je Odluka od 09.05.2023. godine u kojoj se daje saglasnost da se pokrene dioba poslovne zgrade.

Takođe, prezentiran je Izvještaj Komisije o procjeni vrijednosti zemljišta iz 2012. godine, na kojem je izgrađen objekat za potrebe Instituta, čija vrijednost je u saglasnosti sa istom iskazanom u poslovnim knjigama Instituta. Shodno dopisu Direkcije javnih radova od 17.12.2013. godine, vrijednost izvedenih građevinskih i instalaterskih radova na objektu, kao i vrijednost ugrađene opreme koja je montirana i konfigurisana za rad u sklopu objekta iznosi 1.624.000,00€ (1.480.671,28€ se odnosi na poslovnu zgradu, a 143.328,72€ na opremu), dok je u poslovnim knjigama Instituta, nabavna vrijednost zgrade iskazana u iznosu od 1.548.149,01€ (uvećana za izvršena dograđivanja 2018, 2020 i 2021.godine, kako je saopšteno od ovlašćenog lica subjekta revizije).

Institut raspolaže sa dva vozila koja su kupljena preko lizinga 2019.godine, pri čemu je u 2022.godini završena otplata vozila. Institut je donio Odluku o korišćenju službenih vozila od 30.08.2022.godine, kojom je bliže uredio način korišćenja službenih vozila u Institutu.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je od septembra 2022.godine, korišćenje vozila vršeno uz izdavanje propisanih obrazaca: nalog za korišćenje vozila (PN obrazac) i nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnju goriva (OK obrazac), pri čemu je direktorica Instituta potpisivala navedene obrasce, prilikom korišćenja vozila, kao korisnik i kao ovlašćeno lice.

Revizijom je utvrđeno da je Institut u 2022.godini, pored nabavke vozila putem lizinga, izvršio nabavku ostale imovine u vrijednosti od 77.535,66€ i

to: nematerijalne imovine u iznosu od 9.639,92€, računarske opreme u iznosu od 57.586,63€, komunikacione opreme u iznosu od 1.390,07€, kancelarijske opreme u iznosu od 2.937,23€ i ostale opreme u iznosu od 5.981,81€.
Revizijom je utvrđeno da je Institut izvršio prodaju službenog vozila, čija je knjigovodstvena sadašnja vrijednost iznosila 1.500,00€. Shodno članu 30 Zakona o državnoj imovini, o raspolaganju i korišćenju pokretnih stvari i drugih dobara manje vrijednosti, odlučuje lice koje rukovodi javnom službom koja tu stvar koristi.
Subjekt revizije je u vezi sa prodajom službenog vozila prezentirao sledeću dokumentaciju: Odluku o pokretanju postupka prodaje pokretne imovine-automobila, procijenjene vrijednosti 2.186,60€(čija procjena je izvršena od strane vještaka mašinske struke – oblast drumskog saobraćaja); javni poziv za prikupljanje ponuda za prodaju pokretne imovine od 31.05.2022. godine, kojim je definisano da su učesnici dužni da uz ponudu dostave depozit u iznosu od 5% procijenjene vrijednosti za prodaju (109,33€) za fizička lica, odnosno bankarsku garanciju za pravna lica na isti iznos; dostavljenu ponudu od strane jednog ponuđača, čija ponuđena cijena iznosi 2.250,00€; Izvještaj Komisije o sprovedenom postupku prodaje pokretne imovine 06.06.2022. godine, kao i Odluku o izboru najpovoljnije ponude 08.06.2022. godine. Takođe, prezentiran je Ugovor o kupoprodaji motornog vozila od 08.06.2022.godine, kojim je definisano da će kupac iznos od 2.140,00€ (2.250,00€ -110,00€ depozit) uplatiti na žiro račun Sindikalne organizacije subjekta revizije, shodno Odluci direktorice od 08.06.2022.godine da sredstva od prodaje kupac uplati na žiro račun Sindikalne organizacije Instituta, kako bi se ista iskoristila za organizaciju team bildinga. U postupku revizije prezentiran je dokaz (faktura) da su sredstva iskorišćena za navedenu namjenu.
Shodno navedenom, konstatuje se da Institut nije u poslovnim knjigama iskazao poslovne transakcije u vezi prodaje službenog vozila (priliv sredstva na žiro računu, kao ni prihod ostvaren od prodaje vozila, kao razlika prodajne cijene i knjigovodstvene sadašnje vrijednosti), već je ugovorom definisao da se ugovorena vrijednost vozila u iznosu od 2.140,00€, uplati na žiro račun Sindikalne organizacije Instituta, a ne na sopstveni žiro račun. Institut je u poslovnim knjigama, u okviru ostalih prihoda, iskazao samo dio prihoda od prodaje vozila u iznosu od 110,00€, koji je uplaćen na žiro račun Instituta prilikom predaje ponude kao depozit od 5% procijenjene vrijednosti.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi da se uplata sredstava ostvarenih prilikom prodaje sopstvene imovine, vrši na žiro račun istog, u cilju pravilnog evidentiranja svih transakcija u poslovnim knjigama, kako je to propisano odredbama Zakona o računovodstvu.**

Shodno prezentiranoj dokumentaciji, utvrđeno je da je Institut donirao određenu računarsku i kancelarijsku opremu male sadašnje vrijednosti (ukupna vrijednost donirane opreme iznosi 353,94€) određenim institucijama, što je dokumentovano odlukama o donaciji i zapisnicima o primopredaji donirane opreme.

Institut je organu uprave nadležnom za poslove imovine dostavilo podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima sa kojima raspolaže, u skladu sa odredbama člana 50 Zakona o državnoj imovini.

Zalihe
Institut je u poslovnim knjigama u okviru zaliha, iskazao sitni inventar i gume za vozila u iznosu od 8.150,15€, čiji je vijek trajanja duži od godinu dana, ali je pojedinačna nabavna cijena istih manja od 300,00€ i iste su dokumentovane fiskalnim računima, fakturama i zahtjevima za plaćanje.
Članom 25 Pravilnika o računovodstvu sa računovodstvenim politikama instituta, definisano je da se sitan inventar iskazuje po nabavnim cijenama, a otpisuje na teret troškova u cjelini prilikom stavljanja u upotrebu.
Zalihe alata, sitnog inventara i guma su otpisane u cjelosti u 2022.godini.

Dati avansi
Institut je u poslovnim knjigama iskazao date avanse u iznosu od 424,66€ i isti se odnose na plaćanje avansa dobavljaču u iznosu od 245,06€ i na više uplaćene poreze i doprinose u iznosu od 179,60€.

Dugoročni finansijski plasmani
Institut je u poslovnim knjigama iskazao dugoročne finansijske plasmane u iznosu od 6.964,19€ i isti se odnose na potraživanja od zaposlenih po osnovu odobrenih kredita za rješavanje stambenih potreba iz 2020.godine.
Dugoročni finansijski plasmani na dan 01.01.2022.godine iskazani su u iznosu od 8.921,75€, a u 2022. godini je vraćen iznos od 1.957,56€ (12 mjeseci po 163,13€).
Revizijom je utvrđeno da je Institut dugoročne finansijske plasmane koji se odnose na potraživanja od zaposlenih po osnovu datih kredita za rješavanje stambenih potreba evidentirao na računu 038, na kojem se, shodno Pravilniku iskazuju ostali dugoročni plasmani, što je uticalo na uvećanje nefinansijske imovine iskazane u Godišnjem finansijskom izvještaju (Bilansu stanja) za iznos od 6.964,19€. Važećim Pravilnikom nije predviđen poseban račun za evidentiranje potraživanja od zaposlenih po osnovu datih kredita za rješavanje stambenih potreba.

Potraživanja
Subjekt revizije je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazao kratkoročna potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2022.godine u iznosu od 308.650,51€ i ista se odnose na: potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu u ukupnom iznosu od 295.417,91€ i ostala potraživanja u iznosu od 13.232,60€.
Uvidom u poslovne knjige subjekta revizije je utvrđeno da su potraživanja od kupaca na kraju godine iznosila 300.172,91€ (kupci u zemlji iznos od 298.042,91€ i kupci u inostranstvu iznos od 2.130,00€), ali su ista umanjena za iznos od 4.755,00€ koliko je prenešeno na račun 2090 - ispravka vrijednosti – sumnjiva i sporna potraživanja, tako da su potraživanja od kupaca na kraju godine iskazana u iznosu od 295.417,91€.
Shodno Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Instituta, od 01.11.2022. godine, ispravka vrijednosti se vrši za sva potraživanja koja nijesu naplaćena u roku 360 dana od dana dospjeća potraživanja na naplatu.
Otpis potraživanja u iznosu od 4.755,00€ izvršen je na osnovu Odluke od 30.12.2022. godine, po osnovu koje se vrši otpis potraživanja starijih od 5 godina, prema osam kupaca koji su u zakonom propisanom roku predali

zahtjeve za odustajanje po osnovu zahtjeva za izdavanje dozvola iz nadležnosti Instituta.
Potraživanja od kupaca odnose se na potraživanja evidentirana po osnovu izdatih faktura radi naplate naknada za izdavanje dozvola za lijek, odobrenja, sertifikata, stručnih mišljenja i obavljanja drugih djelatnosti shodno zakonom utvrđenim nadležnostima Instituta po osnovu kojih subjekt revizije ostvaruje sopstvene prihode.
U postupku revizije prezentirani su ovjereni IOS-i sa određenim brojem kupaca, ali nijesu prezentirani IOS-i sa svim kupcima prema kojima Institut u poslovnim knjigama ima iskazana potraživanja na kraju godine. Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je subjekt revizije vršio veći broj ispravki na računu potraživanja prema kupcima i računu prihoda od osnovne djelatnosti (knjižna odobrenja i storniranje izlaznih faktura).

- **Preporučuje se subjektu revizije da, putem IOS-a, vrši usaglašavanje stanja potraživanja sa svim kupcima, u cilju potvrđivanja stanja potraživanja na kraju godine, imajući u vidu i izvršena korektivna knjiženja u poslovnim knjigama u dijelu potraživanja prema kupcima za naplatu naknada koje ostvaruje od obavljanja osnovne djelatnosti.**

Ostala potraživanja u iznosu od 13.232,60€ odnose se na: date akontacije zaposlenima za službena putovanja u iznosu od 630,00€, potraživanja od zaposlenih u iznosu od 1.957,56€ i potraživanja od državnih organa u iznosu od 10.645,04€. Potraživanja od zaposlenih u iznosu od 1.957,56€ evidentirana su po osnovu datog stambenog kredita bivšem zaposlenom u 2021. godini, shodno ugovoru o stambenom kreditu po osnovu kojeg isti vrši uplate rata stambenog kredita na poseban račun Stambenog fonda. Potraživanja od državnih organa u iznosu od 10.645,04€ odnose na potraživanja od Centra za socijalni rad CG u iznosu od 4.887,81€ i Fonda za zdravstveno osiguranje CG u iznosu od 5.757,23€ po osnovu refundacije isplaćenih naknada zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenih, dok se potraživanja u iznosu od 630,00€ odnose na akontacije date za službeno putovanje za dva zaposlena koje nijesu pravdane do kraja 2022. godine, zbog odlaganja službenog puta.

Novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka
Uvidom u poslovne knjige i prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je subjekt revizije u 2022. godini poslovao preko tri žiro računa otvorenih kod poslovne banke i to: tekući, posebni žiro račun Stambenog fonda i devizni žiro račun. Pored navedenih žiro računa, Institut je koristio i visa biznis platnu karticu povezanu za glavnim-tekućim žiro računom.
Institut je u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju iskazao depozite na računima kod poslovnih banaka na dan 01.01.2022. godine u iznosu od 749.750,50€ dok su isti na dan 31.12.2022. godine iskazani u iznosu 2.020.814,78€, što je potvrđeno bančinim izvodima.
Početno stanje depozita na **tekućem žiro računu** iznosilo je 524.902,19€ dok je stanje na kraju 2022. godine iznosilo 1.675.307,59€. U postupku revizije je utvrđeno da se preko ovog žiro računa obavljalo poslovanje Instituta vezano za osnovnu djelatnost, naplata prihoda koje Institut ostvaruje po osnovu obavljanja osnovne djelatnosti – iz naplate naknada i izdavanja dozvola,

mišljenja, sertifikata itd shodno Zakonu o ljekovima i Zakonu o medicinskim sredstvima i ostalih prihoda (od refundacije bolovanja, prihoda od kotizacija itd), dok su se odlivi odnosili na plaćanje troškova zarada i naknada i ostalih troškova redovne djelatnosti Instituta, prenose sredstava na podračun platne kartice, podizanje gotovine, prenos sredstava na poseban račun Stambenog fonda, prenos određenog iznosa sredstava na račun Sindikalne organizacije itd.

Institut je u 2022. godini koristio **bankovnu Visa biznis platnu karticu** koja je vezana sa glavnim žiro računom Instituta. U postupku revizije prezentirano je Interno pravilo o načinu korišćenja poslovnih platnih kartica, od 15.11.2020. godine, kojim je utvrđeno da karticu može koristiti direktor i drugi zaposleni na osnovu podnešenog zahtjeva i pisanog odobrenja direktora. Shodno bančinim izvodima početno stanje na visa kartici iznosilo je 99,25€ dok je stanje depozita na kraju 2022. godine iznosilo 1.043.94€. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su na platnu karticu sa tekućeg žiro računa Instituta tokom 2022. godine prenešena sredstva u iznosu od 9.500,00€, kao i da se platna kartica koristila za plaćanje troškova smještaja na službenom putu u inostranstvo u iznosu od 4.187,96€, troškova reprezentacije u iznosu od 1.392,10€, troškova licenci i članarina u međunarodnim organizacijama u iznosu od 2.153,25€, troškova kotizacija za seminare i smještaj komisija i konsultanata u iznosu od 742,00€ i troškova provizije u iznosu od 80,00€. Prenosi sredstava sa tekućeg žiro računa na platnu karticu vršeni su shodno odlukama o prenosu sredstava koje je donosila direktorica, a za plaćanja platnom karticom vršena od strane zaposlenih prezentirana su odobrenja direktorice za korišćenje kartice.

Početno stanje depozita na **žiro računu Stambenog fonda** iznosilo je 30.679,21€, dok je stanje na kraju 2022. godine iznosilo 72.613,68€. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su se prilivi na navedenom računu odnosili na uplate rata po stambenom kreditu datom prethodnom direktoru Instituta, po oglasu za rešavanje stambenih potreba zaposlenih u Institutu shodno Ugovoru od 02.09.2020. godine, u ukupnom iznosu od 1.957,56€. Takođe, na navedeni žiro račun izvršen je prenos sredstava sa tekućeg računa Instituta u iznosu od 40.000,00€ shodno Odluci od 14.12.2022. godine, a sa ciljem da čuvanja sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih kako je i planirano Finansijskim planom. Sa navedenog računa plaćeni su troškovi provizije i održavanja računa, kao i greškom plaćanje računa jednom dobavljaču za koje je izvršen povraćaj sredstava sa tekućeg žiro računa.

Početno stanje depozita na **deviznom žiro računu** iznosilo je 194.069,85€, dok je stanje na kraju 2022. godine iznosilo 271.849.57€. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da se prilivi na navedenom žiro računu odnose na naplatu prihoda ostvarenih od strane ino kupaca-naplata naknada po osnovu obavljanja osnovne djelatnosti Instituta i po osnovu naplate kotizacija učesnicima Prve godišnje konferencije Instituta održane u periodu od 01-03. decembra 2022. godine, u ukupnom iznosu od 76.900,00€, uplatu donacije u iznosu od 40.224,13€ od strane Agencije za ljekove Italije (shodno Sporazumu od 28.01.2021. godine), dok su se odlivi sredstava odnosili na plaćanje ino dobavljača u ukupnom iznosu od 13.460,14€ po osnovu plaćanja troškova potrošnog materijala za laboratoriju, elektronske verzije časopisa, publikacija naučnog rada, kotizacija za seminare, smještaja,

nadzora provjere sistema menadžmenta, školarine na master studije zaposlenog, troškova dijagnostičkog pregleda detektora itd, isplatu honorara-naknada za ino eksperte po osnovu izvršenih ekspetrtskih analiza i izrade ekspetrtskih izvještaja u ukupnom iznosu od 23.321,44€ i troškova bankarskih provizija i taksi u iznosu od 2.562,83€.
U postupku revizije prezentirani su kartoni deponovanih potpisa o raspolaganju sredstvima na žiro računima.

Blagajničko poslovanje
Revizijom je utvrđeno da Institut obezbjeđuje pomoćnu evidenciju blagajničkog poslovanja - dnevnik blagajne. Saldo blagajne na dan 01.01.2022. godine iznosio je 633,76€. U toku 2022.godine podignuto je gotovine u iznosu od 12.440,00€, a isplaćeno je 12.729,18€, od čega je iznos od 106,12€ vraćen u blagajnu (povraćaj dijela akontacije za službena putovanja nakon izvršenih obračuna putnih naloga). Saldo blagajne na kraju 2022. godine je iznosio 450,80€.
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su iz blagajne isplaćeni troškovi koji se odnose se na: potrošni materijal u iznosu od 122,45€, gorivo u iznosu od 289,90€, dnevnice u zemlji u iznosu od 486,00€, dnevnice u inostranstvu u iznosu od 9.034,79€, prevoz na službenom putovanju u inostranstvu u iznosu od 243,61€, smještaj na službenom putovanju u inostranstvu u iznosu od 603,00€, usluge dostave u iznosu od 33,60€, usluge održavanja vozila u iznosu od 138,65€, ostale neproizvodne usluge u iznosu od 25,31€, organizovanje konferencije u iznosu od 550,00€, reprezentaciju u iznosu od 429,75€, administrativne takse u iznosu od 36,00€, kao i na akontacije za službena putovanja isplaćene krajem 2022. godine u iznosu od 630,00€ i na dio akontacije za službena putovanja koji je isplaćen gotovinski, a nakon obračuna vraćen u blagajnu u iznosu od 106,22€.
Institut je donio Odluku o visini blagajničkog maksimuma 15.01.2022. godine u iznosu od 5.000,00€. Shodno članu 6 Zakona o računovodstvu, subjekt revizije razvrstan je kao malo pravno lice. S tim u vezi, visina blagajničkog maksimuma istog shodno Zakonu o sprječavanju nelegalnog poslovanja utvrđena je do 2.000,00€. Revizijom je utvrđeno da u blagajni Instituta nije držan gotov novac iznad Zakonom utvrđenog blagajničkog maksimuma.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 122,45€ odnose se na kupovinu potrošnog materijala i isti su dokumentovani fiskalnim računima i zahtjevima/nalozima za blagajnu.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 289,90€ odnose se na troškove goriva i isti su dokumentovani fiskalnim računima i zahtjevima/nalozima za blagajnu.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 486,00€ odnose se na dnevnice za službena putovanja u zemlji i isti su dokumentovani: odlukama o službenim putovanjima, putnim nalozima, planom inspekcije, pozivnim pismima i sl. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su obračun i isplata dnevnica za službena putovanja u zemlji vršena u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, osim u pojedinačnim slučajevima. U postupku revizije prezentirani su i uzorkom odabrani izvještaji sa službenih putovanja koji zaposleni dostavljaju direktorici i menadžeru kvaliteta.

Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 9.034,79€ odnose se na dnevnice za službena putovanja u inostranstvu. Navedeni troškovi dokumentovani su sa: odlukama o službenim putovanjima, putnim nalozima, pozivnim pismima, agendama, bordinzima i sl. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da su obračun i isplata dnevnica za službena putovanja u inostranstvo vršena u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.
U postupku revizije prezentirani su i uzorkom odabrani izvještaji sa službenih putovanja koji zaposleni dostavljaju direktorici i menadžeru kvaliteta.
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezano za službena putovanja, utvrđeno je direktorica Instituta potpisivala odluke o službenim putovanjima i putne naloge u svojstvu nalogodavca i podnosioca računa, što je pojašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Sistem unutrašnjih kontrola.
Revizijom je utvrđeno da su zaposlenima koji su upućivani na službena putovanja isplaćivane akontacije (u visini dnevnica) koje su isti pravdali nakon službenog puta (po obračunu). Iznos od 106,00€ je vraćen u blagajnu, jer su za navedeni iznos, akontacije bile više isplaćene, dok se iznos od 630,00€ odnosi na akontacije za službeni put isplaćene u decembru 2022.godine za dva lica, u vezi sa kojim je prezentiran dokaz o odlaganju službenog putovanja za januar 2023. godine.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 243,61€ odnose se na troškove taxi prevoza i putarine prilikom službenih putovanja. Navedeni troškovi dokumentovani su fiskalnim računima, zahtjevima/nalozima za blagajnu i putnim nalozima.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 603,00€ odnose se na troškove smještaja i hotelskih taksi za dvoje zaposlenih i isti su dokumentovani sa fiskalnim računima, fakturama i putnim nalozima.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 550,00€ odnose se neto naknade za pružanje usluga muzičkog programa, na svečanoj večeri povodom prve godišnjice konferencije Instituta. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorom zaključenim sa fizičkim licem od 15.11.2022.godine i priznanicom o preuzimanju gotovine, a izvršen je i obračun i plaćanje poreskih obaveza.
Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 429,75€ odnose se na reprezentaciju po osnovu ugostiteljskih usluga. Administrativne takse isplaćene su u iznosu od 36,00€ i odnose se na hotelske takse prilikom službenog putovanja I dokumentovani su fiskalnim računima. Troškovi usluga dostave u iznosu od 33,60€ odnose se na poštarinu i dokumentovani su sa obračunom carinskog duga. Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 138,65€ odnose se na pranje i balansiranje vozila, a troškovi u iznosu od 25,31€ na notarske usluge i dokumentovani su fiskalnim računima i zahtjevima/nalozima za blagajnu.

Aktivna vremenska razgraničenja

Institut je u poslovnim knjigama iskazao Aktivna vremenska razgraničenja na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 1.444,67€ i ista se odnose na održavanje higijene poslovnih prostorija u iznosu od 869,92€ i na pružanje advokatskih usluga u iznosu od 574,75€, za period koji se odnosi na januar 2023. godine. Aktivna vremenska razgraničenja su dokumentovana ugovorima i fakturama.

3.6.2 Bilans stanja – pasiva

Kapital
Kapital je u poslovnim knjigama Instituta iskazan u iznosu od 4.247.045,17€ i odnosi se na: osnovni kapital u iznosu od 2.488.095,00€, neraspoređenu dobit ranijih godina u iznosu od 411.002,00€ (neraspoređena dobit ranijih godina u iznosu od 476.946,40€ umanjena za rezervisanja za jubilarne nagrade i otpremnine u iznosu od 65.944,12€) i na neraspoređenu dobit tekuće godine u iznosu od 1.347.948,00€. Promjene na kapitalu su iskazane u Izvještaju o promjenama na kapitalu.

Dugoročna rezervisanja
Dugoročna rezervisanja su evidentirana u poslovnim knjigama Instituta sa stanjem na dan 31.12.2022.godine u iznosu od 96.623,91€ i ista se odnose na rezervisanje za otpremnine prilikom odlaska u penziju za 52 zaposlena u iznosu 82.808,07€ i rezervacije za jubilarne nagrade za zaposlene u iznosu od 13.815,84€. Navedena rezervisanja su dokumentovana Izvještajem ovlašćenog aktuara o obračunu po MRS 19 rezervacija za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade na 31.12.2022.godine.
Institut je internim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama bliže uredio obuhvat dugoročnih rezervisanja u Institutu.

Kratkoročna rezervisanja i obaveze
Institut je u poslovnim knjigama iskazao kratkoročne obaveze u iznosu od 39.240,50€ i iste se odnose na: obaveze po osnovu primljenih avansa u iznosu od 12.550,09€ (pretplate od kupaca – komitenata) i obaveze prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 26.690,41€ (od kojih se veći dio obaveza u iznosu od 14.662,23€ odnosi na obaveze prema Agenciji za posredovanje pri zapošljavanju).
Institut je u postupku revizije prezentirao analitičku evidenciju dobavljača i zahtjeve za nezavisnu potvrdu salda i prometa, kao i izvode otvorenih stavki, koje je Institut dostavio dobavljačima. U zahtjevima se navodi da se stanje i promet svih obaveza prema „Institutu za ljekove i medicinska sredstva“ dostavi nezavisnom revizoru.
Institut nije vršio evidentiranje obaveza po osnovu ugovora o djelu, donacija i ekspertskih usluga, već je iste evidentirao direktno na troškove, a u okviru obaveza za neto zarade iskazane su i obaveze za ostale naknade.

Pasivna vremenska ograničenja (odloženi prihodi)
Pasivna vremenska razgraničenja su u poslovnim knjigama Instituta iskazana u iznosu od 267.765,00€, kao odloženi prihodi i shodno obrazloženju datom od odgovornog lica Instituta, ista su evidentirana po osnovu sledećih donacija:

- Početno stanje po osnovu donacije labaratorijske opreme iz 2021.godine iznosilo 263.763,90€, a amortizacija donirane opreme u 2022.godini (prihod) je iznosila 29.307,00€. Stanje odloženih prihoda na dan 31.12. 2022. godine po ovom osnovu je iznosilo 234.456,90€;
- Početno stanje po osnovu donacije nematerijalne imovine i računarske opreme iz 2012.godine, iznosilo 22.545,45€, koliko je iznosila i amortizacija donirane opreme u 2022.godini (prihod). Stanje odloženih prihoda na dan 31.12. 2022. godine po ovom osnovu je iznosilo 0,00€;

- Početno stanje po osnovu donirane računarske opreme iz 2013.godine je iznosilo 1.914,50€, koliko je iznosila i amortizacija donirane opreme u 2022.godini (prihod). Stanje odloženih prihoda na dan 31.12. 2022. godine po ovom osnovu je iznosilo 0,00€;
- Početno stanje po osnovu donirane opreme za opremanje nove poslovne zgrade iz 2011. i 2012. godine je iznosilo 9.468,05€, a amortizacija donirane opreme u 2022.godini (prihod) je iznosila 7.617,97€. Stanje odloženih prihoda na dan 31.12.2022. godine po ovom osnovu je iznosilo 1.850,00€;
- Početno stanje po osnovu donacije za realizaciju projekta „Racionalno propisivanje lijeka diklofenak" je iznosilo 4.460,00€, koja su utrošena tokom 2022.godine, tako da je stanje odloženih prihoda na dan 31.12. 2022. godine po ovom osnovu iznosilo 0,00€;
- Donaciju Evropske unije za projekat pod nazivom MEDI-THEFT – Data sharing and Investigative Platform against Organised Thefts of Medicines u iznosu od 55.866,84€, od čega se na EU kontribucije odnosi iznos od 5.586,68€. U 2022. godini je na račun Instituta uplaćen iznos od 40.224,13€ (od 50.280,16€ donacije), od kojih su do oktobra 2022. godine za navedeni projekat utrošena sredstava u iznosu od 8.765,83€, tako da je stanje odloženih prihoda na dan 31.12. 2022. godine po ovom osnovu iznosilo 31.458,30€.

3.6.3 Prihodi

Institut je u Finansijskom izvještaju za 2022. godinu - Bilansu uspjeha, iskazao ukupne prihode u iznosu od 3.136.895,00€ i to prihode od prodaje u iznosu od 2.936.233,00€ i ostale prihode iz poslovanja u iznosu od 200.662,00€.
Shodno prezentiranim evidencijama iz poslovnih knjiga Instituta, ukupni prihodi Instituta u iznosu od 3.136.894,64€ odnose se na prihode ostvarene po osnovu obavljanja osnovne djelatnosti Instituta u iznosu od 2.936.233,22€, prihode od donacija u iznosu od 74.610,99€, prihode po osnovu refundacije bolovanja u iznosu od 24.665,68€, prihode od kotizacija u iznosu od 99.900,00€ i ostale prihode u iznosu od 1.484,75€.

U nastavku je dat tabelarni pregled ostvarenih prihoda shodno prezentiranim evidencijama Instituta

R/b	Račun	Vrsta prihoda	Iznos
1	6110	Prihodi od obavljanja osnovne djelatnosti	2.936.233,22
2	6403	Prihodi od donacija	74.610,99
3	6406	Prihodi od refundacije bolovanja	24.665,68
4	6590	Prihodi od kotizacija za Konferenciju	99.900,00
5	6790	Ostali prihodi	1.484,75
UKUPNO			**3.136.894,64**

Revidiranim Finansijskim planom Instituta za 2022. godinu, od 06.07.2022. godine, prihodi su planirani u ukupnom iznosu od 1.894.788,00€, dok su isti ostvareni u iznosu od 3.136.894,64€ što je za 1.242.106,64€ više od planiranih prihoda. Shodno datom obrazloženju subjekta revizije, prihodi Instituta u 2022. godini su bili značajno veći od planiranih zbog rješavanja zaostalih predmeta po osnovu podnijetih zahtjeva iz ranijih godina.

Sopstveni prihodi – prihodi od obavljanja osnovne djelatnosti

Prihodi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 2.936.233,22€ odnose se na sopstvene prihode Instituta – prihode po osnovu obavljanja osnovne djelatnosti shodno zakonskim nadležnostima Instituta i isti se iskazuju po načelu fakturisane realizacije. Institut sopstvene prihode ostvaruje obavljanjem nadležnosti propisanih članom 22 Zakona o ljekovima i članom 13 Zakona o medicinskim sredstvima.

U nastavku je dat tabelarni pregled prihoda Instituta evidentiranih po osnovu izdatih faktura za naplatu naknada shodno obavljanju zakonom utvrđenih nadležnosti

r/b	Račun	Vrsta prihoda	Iznos
1	6110210	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE DOZVOLA ZA STAVLJANJE LIJEKA U PROMET ZA HUMANU UPOTREBU	303.675,00
2	6110220	PRIHODI OD IZDAVANJA DOZVOLA ZA VRŠENJE PROMETA LIJEKA NA VELIKO	2.450,00
3	6110230	PRIHODI OD IZDAVANJA SERTIFIKATA I STRUČNIH MIŠLJENJA	26.670,00
4	6110240	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE SAGLASNOSTI ZA UVOZ LIJEKA BEZ DOZVOLE	62.952,50
5	6110250	PRIHODI OD NAKNADA UPISA U REGISTAR PROIZVOĐAČA I PRAVNIH LICA MEDICINSKIH SREDSTAVA	45.450,00
6	6110260	PRIHODI OD NAKNADA ZA UPIS U REGISTAR MEDICINSKIH SREDSTAVA	288.165,00
7	6110270	PRIHODI OD IZDAVANJA ODOBRENJA ZA UVOZ MEDICINSKIH SREDSTAVA VAN REGISISTRA	71.758,50
8	6110280	PRIHODI OD IZDAVANJA ODOBRENJA ZA KLINIČKA ISPITIVANJA LJEKOVA	2.000,00
9	6110290	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE DOZVOLA ZA UVOZ/TRANZIT/IZVOZ OPOJNIH DROGA	15.986,22
10	6110300	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE DOZVOLA I INTERVENTNI UVOZ VETERINARSKIH LJEKOVA	11.065,00
11	6110310	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE STRUČNIH MIŠLJENJA ZA MEDICINSKA SREDSTVA	8.730,00
12	6110330	PRIHODI OD GODIŠNJE NAKNADE ZA SISTEM FARMAKOVIGILANCE	213.400,00
13	6110340	PRIHODI OD NAKNADA ZA FORMIRANJE MAKSIMALNIH CIJENA LJEKOVA	50.638,00
14	6110350	PRIHOD OD NAKNADA ZA PROZVODNJU LJEKOVA	750,00
15	6110360	PRIHODI OD NAKNADA ZA ODOBRAVANJE VARIJACIJA ZA LIJEK	1.589.618,00
16	6110370	PRIHODI OD NAKNADA ZA IZDAVANJE OBNOVA ZA LIJEK	192.250,00
17	6110380	PRIHODI OD INSPEKTORATA	49.550,00
18	6110390	PRIHODI OD LABORATORIJSKIH ANALIZA	1.125,00
UKUPNO			**2.936.233,22**

U postupku revizije je utvrđeno da se sopstveni prihodi Instituta evidentiraju po osnovu izlaznih faktura za naplatu naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta, izdatih podnosiocima zahtjeva po osnovu kojih se pokreće postupak izdavanja dozvola, sertifikata, mišljenja itd.

Postupak podnošenja zahtjeva, način podnošenja, uputstva sa dokumentacijom koju je potrebno dostaviti prilikom podnošenja zahtjeva kao i zakonska i podzakonska regulativa objavljeni su na web sajtu Instituta. U skladu sa Zakonom o ljekovima i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, u Institutu se nakon prijema zahtjeva za izdavanje dozvole za stavljanje lijeka u promet, njenih izmjena i dopuna (varijacija), kao i zahtjeva za obnovu dozvole za lijek, vrši formalna procjena dokumentacije, pripremaju se izvještaji o procjeni administrativne dokumentacije i ukoliko je potrebno, pripremaju se i izdaju zahtjevi za dopunom dokumentacije. Nakon procjene formalne kompletnosti dokumentacije, o čemu se izdaje odgovarajuća potvrda o formalnoj kompletnosti, slijedi suštinska procjena dokumentacije o kvalitetu, bezbjednosti i efikasnosti lijeka. Nakon prijema zahtjeva, podnosiocu zahtjeva se izdaje faktura u skladu sa važećom odlukom kojom se utvrđuju naknade za obavljanje poslova Instituta u skladu sa Zakonom, na osnovu koje je potrebno izvršiti uplatu. Plaćanje propisane naknade uslov je za obradu zahtjeva.

Način plaćanja i visina naknada po osnovu kojih je Institut tokom 2022. godine ostvarivao sopstvene prihode utvrđeni su Odlukom o načinu plaćanja

i visini naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta za ljekove i medicinka sredstva od 25.03.2022. godine, odlukama o izmjeni i dopunama Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za obavljanje nadležnosti Instituta za ljekove i medicinska sredstva od 01.07.2022. i 10.10.2022. godine) i Odlukom o načinu plaćanja i visini naknada za upis, brisanje i vođenje registra medicinskih sredstava, proizvođača i pravnih lica koja vrše promet i uvoz medicinskih sredstava (,,Službeni list CG", broj 78/09). Naknade na zahtjeve podnijete do dana stupanja na snagu Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta za ljekove i medicinska sredstva od 25.03.2022. godine, naplaćivane su na osnovu cjenovnika utvrđenog Odlukom o načinu plaćanja i visini naknada za izdavanje dozvola, sertifikata i odobrenja za proizvodnju i promet ljekova iz 2013. godine.

Prihodi u iznosu od 303.675,00€ evidentirani su po osnovu izdatih faktura od strane Instituta za naplatu naknada radi postupanja po zahtjevima podnosilaca za izdavanje dozvole za stavljanje u promet ljekova za humanu upotrebu, shodno Zakonu o ljekovima i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona. Naplata naknada vršena je shodno članu 4 Odluke iz 2013. godine za zahtjeve podnijete prije stupanja nove Odluke i člana 11 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 2.450,00€ evidentirani su po osnovu izdatih faktura od strane Instituta za naplatu naknada za izdavanje dozvola za vršenje prometa na veliko. Naplata naknada za izdavanje dozvole za promet ljekova na veliko vrši se shodno članu 9 Odluke iz 2013. godine ili članu 17 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 26.670,00€ evidentirani su po osnovu izdatih faktura od strane Instituta za naplatu naknada za postupanje po zahtjevima za izdavanje sertifikata i stručnih mišljenja. Naplata naknada vrši se shodno cijenama za izdavanje stručnih mišljenja i sertifikata utvrđenim odlukama iz 2013 ili 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 62.952,50€ evidentirani su po osnovu izdatih faktura radi postupanja po zahtjevima za uvoz humanih ljekova koji nemaju dozvolu. Naplata naknada vršena je shodno članu 16 Odluke iz 2013. godine ili članu 21 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 45.450,00€ evidentirani su po osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima za upis u registar proizvođača i pravnih lica medicinskih sredstava, shodno nadležnostima iz Zakona o medicinskim sredstvima i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona-pravilnici o bližim uslovima i načinu utvrđivanja ispunjenosti uslova za promet medicinskih sredstava na malo i na veliko. Naplata naknada vršena je shodno cjenovniku utvrđenom Odlukom o načinu plaćanja i visini naknada za upis, brisanje i vođenje registra medicinskih sredstava, proizvođača i pravnih lica koja vrše promet i uvoz medicinskih sredstava (,,Službeni list CG", broj 78/09).

Prihodi u iznosu od 288.165,00€ evidentirani su po osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima koji se odnose na registraciju, produženje registracije, izmjenu registracije i brisanje podatka iz registra medicinskih sredstava koji Institut vodi shodno članu 40 Zakona o medicinskim sredstvima. Naplata naknada vršena je shodno cjenovniku utvrđenom Odlukom o načinu plaćanja i visini naknada za upis, brisanje i vođenje registra medicinskih sredstava, proizvođača i pravnih lica koja vrše promet i uvoz medicinskih sredstava (,,Službeni list CG", broj 78/09).

Prihodi u iznosu od 71.758,50€ evidentirani su po osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima za izdavanje odobrenja za nabavku, odnosno uvoz medicinskih sredstava koja nijesu upisana u registar medicinskih sredstava.

Prihodi u iznosu od 2.000,00€ evidentirani su na osnovu faktura izdatih po osnovu postupanja po zahtjevima koji se odnose na klinička ispitivanja ljekova za upotrebu u humanoj medicini. Naplata naknada vršena je shodno članu 11 Odluke iz 2013 ili članu 29 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 15.986,22€ evidentirani su na osnovu faktura za naplatu naknada radi postupanja po zahtjevima za izdavanje dozvola za uvoz ljekova koji sadrže droge/psihotropne supstance. Naplata naknada vršena je shodno članu 20 Odluke iz 2013. godine ili članu 23 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 11.065,00€ evidentirani su na osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima za izdavanje dozvola za registraciju veterinarskih ljekova shodno članu 44, 60 i 61 Zakona o ljekovima i izdavanje saglasnosti za uvoz ljekova koji nemaju dozvolu shodno članu 22 stav 1 tačka 8 Zakona o ljekovima. Naplata naknada vršena je shodno članu 4 i 16 Odluke iz 2013. godine ili člana 11 i 21 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 8.730,00€ evidentirani na osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima za izdavanje stručnih mišljenja za medicinska sredstva. Naplata naknada vršena je shodno članu 5 Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za upis, brisanje i vođenje registra medicinskih sredstava, proizvođača i pravnih lica koja vrše promet i uvoz medicinskih sredstava (,,Službeni list CG", broj 78/09).

Prihodi u iznosu od 213.400,00€ evidentirani su po osnovu faktura izdatih za naplatu godisnje naknade za sistem farmakovigilance. Naplata naknada se vrši shodno članu 31 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 50.638,00€ evidentirani su na osnovu faktura izdatih radi postupanja po zahtjevima za formiranje maksimalne cijene lijeka. Naplata naknada je vršena shodno članu 27 Odluke iz 2013. godine ili članu 26 Odluke iz 2022. godine.
Prihodi u iznosu od 750,00€ evidentirani na osnovu faktura izdatih radi naplate naknada za izdavanje dozvola za proizvodnju (izmjena/dopuna) ljekova. Naplata naknada se vrši shodno članu 8 Odluke iz 2013. godine ili članu 16 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 1.589.618,00€ evidentirani su na osnovu izdatih faktura radi postupanja po zahtjevima za izmjene ili dopune dozvole za stavljanje lijeka u promet- zahtjev za odobravanje varijacije lijeka. Naplata naknada je vršena shodno članu 5 Odluke iz 2013. godine ili članu 14 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 192.250,00€ evidentirani su na osnovu izdatih faktura radi postupanja po zahtjevima za obnovu dozvola za lijek. Naplata naknada je vršena shodno članu 6 Odluke iz 2013. godine i članu 15 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 49.550,00€ evidentirani su po osnovu izdatih faktura radi postupanja po zahtjevima za obavljanje nadležnosti iz djelokruga Inspektorata. Naplata naknada vrši se shodno članu 16 i 19 Odluke iz 2022. godine.

Prihodi u iznosu od 1.125,00€ evidentirani su po osnovu faktura o naplati izvršenih laboratorijskih analiza na zahtjev fizičkih i pravnih lica. Naplata naknada se vrši shodno cjenovniku za laboratorijske usluge utvrđenom članom 32 Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta za ljekove i medicinka sredstva iz 2022. godine.

U toku postupka revizije izvršen je uvid u uzorkom određeni broj faktura na osnovu kojih se vrši evidentiranje prihoda ostvarenih po osnovu naplate naknada od obavljanja zakonom utvrđenih nadležnosti, i utvrđeno je da se naplata naknada vršila shodno cjenovniku utvrđenom odlukama o visini naknada koje su bile u primjeni 2022. godine. Takođe, u toku postupka revizije izvršen je uvid u određeni broj uzorkom odabranih predmeta koji se odnose na naplatu naknada shodno zakonskim nadležnostima, čija obrada dokumentacije se vrši u okviru informacionog Sistema-posebnog programa Instituta.
Pregledom uzorkom odabranih predmeta (postupanje po zahtjevima za obnove dozvole za stavljanje lijeka u promet i postupanje po zahtjevima za izmjene i dopune dozvole za lijek-varijacije), utvrđeno je da isti nijesu rješavani u zakonom propisanim rokovima. Revizijom je utvrđeno da su određeni predmeti formirani po zahtjevima iz ranijih godina (2017,2019, 2020 itd), a da su rješenja o obnovi dozvole ili odobravanju varijacije donijeta tek u 2022 ili 2023. godini ili još uvijek nijesu donijeta, što nije u skladu sa odredbama člana 68, 71 i 72 Zakona o ljekovima, kojim su, između ostalog, propisani rokovi u vezi sa podnošenjem zahtjeva nosilaca dozvole za lijek Institutu i postupanja Instituta po istim.
Vezano za veliki broj neriješenih predmeta iz ranijih godina koji se odnose na obnove dozvole i varijacije lijeka, od strane subjekta revizije dato je obrazloženje da je takvo stanje zatečeno prilikom preuzimanja v.d. direktora Instituta za ljekove i medicinska sredstva 24.08.2021. godine. Pored navedenog, prezentiran je zahtjev-inicijativa subjekta revizije-Instituta za ljekove i medicinska sredstva, upućen Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija-Odeljenju upravne inspekcije, za vršenje inspekcijskog nadzora u Institutu za ljekove i medicinska sredstva od 12.11.2021. godine

i Zapisnik Odjeljenja Upravne inspekcije, o izvršenom vanrednom inspekcijskom pregledu, od 07.02.2022. godine. Takođe, prezentirano je i obrazloženje Instituta o postupanju po nalazima Upravne inspekcije i postignutom stepenu rješavanja predmeta, u kojem je navedeno sledeće: "Obnove - U odnosu na stanje konstatovano u zapisniku Upravne inspekcije (1513 predmet), ostalo je neriješeno 1205 predmeta; Varijacije - U odnosu na stanje konstatovano u zapisniku Upravne inspekcije (3920), ostalo je neriješeno 2136 predmeta."
Shodno navedenom, a uzimajući u obzir i Zapisnik Upravne inspekcije, konstatuje se da Institut i dalje ima veliki broj neriješenih predmeta po zahtjevima za izdavanje obnova dozvola za lijek i odobravanje varijacija lijeka iz ranijih godina, zbog čega se određeni Ijekovi nalaze na tržištu na osnovu dozvola koje su izdate u ranijem periodu, što dovodi u pitanje tačnost informacija koje prate lijek na tržištu.

- **Subjekt revizije treba da u što kraćem roku, postupi po zahtjevima neriješenih predmeta koji se odnose na obnove dozvole za stavljanje lijeka u promet i po zahtjevima za izdavanje izmjene i dopune dozvole za lijek — varijacije iz ranijih godina, po propisanoj zakonskoj proceduri radi smanjenja mogućih posledica nerješavanja navedenih predmeta u zakonom propisanom roku.**

Uvidom u poslovne knjige i prezentiranu dokumentaciju utvrđeno da je na računu 6110 - sopstveni prihodi vršen veliki broj knjižnih odobrenja – umanjenja izlaznih faktura izdatih u toku 2022. godine kao i određeni broj storniranja izlaznih faktura-poništavanje faktura izdatih po osnovu naplate naknada koje Institut ostvaruje shodno zakonom utvrđenim nadležnostima. Članom 3 Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta za ljekove i medicinska sredstva, utvrđeno je da podnosiocu zahtjeva koji u roku od sedam dana od dana predaje zahtjeva za pružanje usluge koju obezbjeduje Institut u pisanoj formi obavijesti Institut da odustaje od zahtjeva, vraća se iznos naknade umanjen za 30% u odnosu na uplaćeni iznos. Za zahtjeve za koje je propisana formalna procjena dokumentacije, podnosiocu zahtjeva koji prije utvrđivanja formalne kompletnosti zahtjeva u pisanoj formi obavijesti Institut da odustaje od zahtjeva, vraća se iznos naknade umanjen za 30% u odnosu na uplaćeni iznos.
Internom procedurom Instituta - Proces fakturisanja, utvrđeno je da e mail zaposlenih zaduženih za predmet koji je osnov za kreiranje knjižnih odobrenja treba da sadrži: naziv predmeta, broj predmeta, broj fakture i navođenje faze obrade u skladu sa kojom je moguće uraditi knjižno odobrenje, ali nijesu navedeni razlozi za vršenje istih, dok osnov i postupak poništavanja – storniranja izlaznih faktura nije uređen internim procedurama već je dato obrazloženje subjekta revizije za razloge kada se vrši poništavanje faktura. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su knjižna odobrenja i storniranja vršena na osnovu e maila dobijenih od strane zaposlenih zaduženih za predmet, koji ne sadrže detaljna

obrazloženja razloga zbog kojih su vršena knjižna odobrenja ili storniranje izlaznih faktura.[7]

- **Subjekt revizije treba da internom procedurom uredi postupak, način dokumentovanja i definiše razloge po osnovu kojih se mogu vršiti knjižna odobrenja (umanjenja evidentiranih prihoda) i storniranja izlaznih faktura, budući da se istim vrši umanjenje odnosno poništavanje izlaznih faktura/evidentiranih prihoda.**

Prihodi od donacija

Institut je u poslovnim knjigama evidentirao prihode od donacija u iznosu od 74.610,99€ i isti se, shodno obrazloženju subjekta revizije i prezentiranoj dokumentaciji odnose na primljene donacije od strane Evropske unije za sprovođenje projekata (u iznosu od 13.225,97€) i obračunatu amortizaciju na opremu doniranu ranijih godina (u iznosu od 61.385,02€).
Prihode od donacija Institut iskazuju na dva načina: donacije namijenjene pokriću tekućih troškova, koje se priznaju kao prihod u momentu prijema, odnosno nastanka troška i donacije za primljenu materijalnu i nematerijalnu imovinu, koje se priznaju se kao odloženi prihod srazmjerno korisnom vijeku trajanja imovine.

Prihodi od refundacije bolovanja

Prihodi u iznosu od 24.665,68€ evidentirani su u poslovnim knjigama subjekta revizije po osnovu refundacije isplaćenih zarada za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenih: iznos od 22.853,34€ odnosi se na prihode od Centra za socijalni rad CG po osnovu refundacije bolovanja zaposlenih, od čega je tokom 2022. godine Institutu uplaćen iznos od 17.965,53€ dok je iznos od 4.887,81€ iskazan na računu potraživanja od Centra za socijalni rad; iznos od 1.514,82€ odnosi se na prihode od strane Fonda za zdravstveno osiguranje CG po osnovu refundacije bolovanja, koji je iskazan na računu potraživanja prema Fondu (sa početnim stanjem potraživanja) u ukupnom iznosu od 5.757,23€ jer tokom 2022. godine nije bilo uplata Institutu od strane Fonda za zdravstveno osiguranje po ovom osnovu; i iznos od 297,52€ koji se odnosi na prihod od Agencije za privremeno zapošljavanje – Dekra po osnovu refundacije bolovanja privremeno ustupljenih radnika koji je naplaćen tokom 2022. godine. U toku postupka revizije prezentirana su rješenje i nalaz i mišljenje Centra za socijalni rad Podgorica o priznavanju prava na refundaciju zarade za vrijeme porodiljskog, roditeljskog odsustva odnosno o ocjeni za ostvarivanje prava na naknadu zarade za rad sa polovinom radnog vremena.

Prihodi od kotizacija za konferenciju

Prihodi u iznosu od 99.900,00€ evidentirani su po osnovu uplaćenih kotizacija od strane učesnika Prve godišnje konferencije Instituta za ljekove i medicinska sredstva Crne Gore pod nazivom „Evropska perspektiva CInMED-a – saradnjom i partnerstvom do zajedničkog cilja“, koja je održana u periodu od 1. do 3. decembra 2022. godine.

[7] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je preduzeo dio aktivnosti na otklanjaju utvrđenih nepravilnosti (započete su aktivnosti na uređivanju postupka i načina dokumentovanja knjižnnih odobrenja, dok nije internom procedurom precizno definisao razloge vršenja istih).

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su prihodi od kotizacija za konferenciju evidentirani na osnovu faktura izdatih učesnicima konferencije, da su učesnici uplaćivali kotizacije u iznosu od po 900,00€ po fizičkom licu koje će u ime učesnika učestvovati na konferenciji, da su uplate vršene u periodu oktobar-decembar 2022. godine, na tekući žiro račun od strane kupaca u zemlji i na devizni žiro račun od strane ino kupaca. U postupku revizije prezentirani su pozivi upućeni učesnicima konferencije.
Shodno datom obrazloženju odgovornog lica subjekta revizije, naplata kotizacija za konferenciju vršena je shodno članu 7 Odluke o načinu plaćanja i visini naknada za obavljanje zakonom utvrđenih nadležnosti Instituta za ljekove od 25.03.2022. godine, kojim je predviđeno da visina troškova za edukativne usluge (stručne skupove, seminare, radionice idr.) koje organizuje Institut iznosi: Edukacija u trajanju do 3 dana - za nosioce dozvola/veledrogerije/proizvođače i ostale cijena 900,00€.

Ostali prihodi (račun 6790)
Prihodi u iznosu od 1.484,75€ evidentirani su po osnovu uplate od strane osiguravajuće kuće po osnovu kasko osiguranja-naknade štete nastale na službenom vozilu Instituta (iznos od 900,00€), naplatu obaveze po garanciji ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija jer je došlo do poništenja postupka javnih nabavki (iznos od 429,75€), uplatu od strane fizičkog lica shodno ugovoru o kupoprodaji vozila Instituta (110,00€)- 5% od ugovorene vrijednosti i iznos od 45,00€ povraćaj sredstava od strane dobavljača po knjižnom odobrenju.

3.6.4 TROŠKOVI

Institut je u poslovnim knjigama iskazao troškove u ukupnom iznosu od 1.788.946,87€.

U nastavku je dat tabelarni pregled troškova iskazanih u poslovnim knjigama Instituta

TABELA TROŠKOVA

R/B	RAČUN	OPIS	IZNOS	% UČEŠĆA
1	511	Troškovi materijala za labaratoriju	303,12	0,02%
2	512	Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala i sitnog inventara	19.545,18	1,09%
3	513	Troškovi goriva, električne energije , vode i komunalnih usluga	36.080,22	2,02%
4	520	Troškovi neto zarada, poreza i doprinosa na teret zaposlenih	902.946,25	50,47%
5	521	Troškovi doprinosa na teret poslodavca	54.178,07	3,03%
6	522	Troškovi ugovora o djelu (neto i porez)	23.498,59	1,31%
7	523	Troškovi zarada za ustupljene radnike (neto, porez i doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca)	77.190,13	4,31%
8	526	Troškovi naknada borda direktora (neto, porez i doprinosi)	26.156,20	1,46%
9	529	Troškovi naknada zaposlenima , pomoći , jubilarne nagrade, zimnice i troškovi službenih putovanja	94.125,40	5,26%
10	531	Troškovi usluga fiksne i mobilne telefonije i osiguranja vozila	9.795,71	0,55%
11	532	Troškovi tekućeg održavanja opreme	60.324,42	3,37%
12	534	Kotizacije za seminare, promotivne aktivnosti i smještaj komisija i konsultanata	3.754,53	0,21%
13	540	Troškovi amortizacije	142.963,38	7,99%
14	545	Rezervisanja za naknade i druge benefite zaposlenima	30.679,79	1,71%
15	550	Troškovi neproizvodnih i ugovorenih usluga	176.045,97	9,84%
16	551	Troškovi reprezentacije	4.180,98	0,23%
17	552	Troškovi osiguranja	3.764,59	0,21%
18	553	Troškovi platnog prometa	4.819,17	0,27%
19	554	Troškovi obrazovanja i usavršavanja zaposlenih	4.451,60	0,25%
20	556	Troškovi prireza i ostali doprinosi	22.418,73	1,25%
21	559	Troškovi administrativnih taksi, donacija i ostalih nematerijalnih troškova	46.801,29	2,62%
22	562	Rashodi od kamata	71,55	0,00%
23	591	Rashodi prethodnih godina	44.852,00	2,51%
		UKUPNO:	**1.788.946,87**	**100,00%**

Troškovi materijala za labaratoriju (račun 511)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 303,12€ odnose se na materijal za labaratoriju i isti su dokumentovani fakturama i zahtjevima/nalozima za plaćanje.

Troškovi kancelarijskog, potrošnog materijala i sitnog inventara (račun 512)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 19.545,18€ odnose se na: kancelarijski materijal u iznosu od 5.314,33€, potrošni materijal u iznosu od 4.314,10€, usluge štampe u iznosu od 1.766,60€, rezervne djelove za vozila u iznosu od 180,00€ i sitni inventar u iznosu od 7.970,15€. Dio navedenih troškova u iznosu od 122,45€ je isplaćen gotovinski preko blagajne, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama i zahtjevima/nalozima za plaćanje.

Troškovi goriva, električne energije, vode i komunalnih usluga (račun 513)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 36.080,22€ odnose se na: troškove goriva u iznosu od 4.506,96€, troškove električne energije u iznosu od 28.648,82€, komunalne usluge u iznosu od 1.669,20€ i troškove potrošnje vode u iznosu od 1.255,24€. Dio navedenih troškova goriva u iznosu od 289,90€, odnosi se gotovinska plaćanja, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.

Troškovi goriva dokumentovani su zbirnim nalozima za plaćanje, pojedinačnim računima dobavljača i zahtjevima/nalozima za plaćanje, dok se iznos od 291,35€ odnosi na naknade za troškove goriva članu Upravnog odbora i dokumentovani su odlukama direktorice i fiskalnim računima za gorivo i prolaz kroz tunel Sozina, što je u skladu sa članom 21 Statuta i članom 44 Kolektivnog ugovora Instituta (od 20.04.2021. godine).
Troškovi električne energije, vode i komunalnih usluga dokumentovani su fakturama i zahtjevima/nalozima za plaćanje.

Troškovi neto zarada, poreza i doprinosa na teret zaposlenih (račun 520)

Institut je u poslovnim knjigama na računu 520 evidentirao troškove u iznosu od 902.946,25€ i isti se odnose na neto zarade zaposlenih u iznosu od 700.814,74€, porez na zarade u iznosu od 62.187,75€ i doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 139.943,76€ (PIO i za nezaposlenost).
Uvidom u prezentirane zbirne mjesečne rekapitulacije - obračune zarada utvrđeno je da se struktura bruto zarada sastoji od startnog dijela zarade u iznosu od 38.178,00€, zarade za redovan rad u iznosu od 762.019,23€, bolovanja u iznosu od 48.744,64€, uvećanja zarada po osnovu stečenih zvanja i stručnih specijalizacija u ukupnom iznosu od 21.636,38€, isplaćenih stimulacija u iznosu od 36.955,31€, ostalih primanja u iznosu od 348,79€ i umanjenja zarada u iznosu od 4.915,33€.
Troškovi zarada zaposlenih obračunati su i isplaćeni za period od 12 mjeseci za prosječno 42-53 zaposlena tokom godine.
Zarade, naknade i druga primanja po osnovu rada u Institutu uređene su Kolektivnim ugovorom Instituta za ljekove i medicinska sredstva, br. 3020/21/107/6-2570 od 20.04.2021. godine, br. 3020/21/282/2-6566 od 07.10.2021. i br. 3020/22/120/2-2540 od 30.03.2022. godine, kojim su zavisno od nivoa kvalifikacije obrazovanja, složenosti poslova, samostalnosti u radu i drugih elemenata, utvrđeni su koeficijenti složenosti u rasponu od 6-10 za poslove referenta-tehničkog sekretara do 22,48 za direktora.
Članom 24 stav 2 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru koji je važio 2022. godine propisano je da se zarade zaposlenih i rukovodećih lica u tijelu iz člana 2 stav 1 tačka 3 ovog zakona (zaposleni u nezavisnom ili regulatornom tijelu osnovanom u skladu sa zakonom) utvrđuju u okviru Grupe poslova B, C i D, a ne više od Podgrupe B 4 iz člana 22 stav 1 ovog zakona.
Uvidom u Kolektivni ugovor Instituta, utvrđeno je da je za radna mjesta za koja se kao poseban uslov zahtijeva SSS, utvrđen koeficijent složenosti od 6-10, koji su shodno Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru bili propisani za grupu poslova ekspertski kadar (npr.Viši savjetnik II-koeficijent 6,1) i ekspertsko rukovodni kadar (npr. Načelnik – koeficijent 9,4) , za čija

radna mjesta se, pored ostalog, zahtijeva VII1 stepen obrazovanja, dok su za pojedina radna mjesta za koja se aktom o sistematizaciji zahtijeva 1 godina radnog iskustva (Stručni saradnik u Laboratoriji, Stručni saradnik – ekspert nivoa III itd), Kolektivnim ugovorom Instituta utvrđeni koeficijenti, koji su shodno Zakonu o zaradama zaposlenih predviđeni za određena zvanja visokog rukovodnog kadra.

Takođe je utvrđeno da koeficijenti utvrđeni Kolektivnim ugovorom Instituta osim za direktora, za ostala radna mjesta nijesu fiksno utvrđeni, već su određeni u rasponima i to: npr. za rukovodioca Centra od 16 do 20, stručnog saradnika zavisno od ekspertskog nivoa od 10 do 18 (nivo III, II, I), referenta od 6 do 10 itd. Kolektivnim ugovorom je utvrđeno da se stručni saradnik raspoređuje u ekspertski nivo I-III na predlog rukovodioca, u zavisnosti od određenih kriterijuma (složenosti poslova, postignutih rezultata i samostalnosti u radu, obučenosti, godina radnog iskustva itd), pri čemu nije definisan način vrednovanja navedenih kriterijuma shodno kojim se vrši određivanje koeficijenata za zaposlene budući da koeficijenti Kolektivnim ugovorom nijesu fiksno utvrđeni, niti je utvrđen postupak i način napredovanja-raspoređivanja unutar grupe koeficijenata, niti napredovanja između grupa - jednog nivoa u drugi.
Shodno datom obrazloženju utvrđivanje koeficijenta zaposlenih u okviru raspona koeficijenata predviđenih za radno mjesto na koje je zaposleni raspoređen, vrši se predlaganjem rukovodioca organizacionih jedinica, u vezi sa čim su u postupku revizije prezentirani e mail predlozi rukovodioca za određene zaposlene upućeni direktoru radi povećanja koeficijenta u odnosu na ranije utvrđeni, uz obrazloženje predloga.

- **Subjekt revizije treba da, polazeći od zvanja utvrđenih aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i uslova za obavljanje poslova istih, uskladi koeficijente zarada zaposlenih sa koeficijentima predviđenim važećim zakonskim i drugim propisima koji se odnose na zarade zaposlenih u javnom sektoru, a u slučaju utvrđivanja raspona koeficijenata za određena zvanja, utvrdi način vrednovanja kriterijuma po osnovu kojih se vrši raspoređivanje/napredovanje u određenu grupu/podgrupu koeficijenata.**

Shodno prezentiranim zbirnim rekapitulacijama, osim zarade za redovan rad, u toku 2022. godine isplaćen je bruto iznos od 48.744,64€ po osnovu bolovanja zaposlenih. Pregledom prezentirane dokumentacije utvrđeno je da su uz mjesečne rekapitulacije priloženi izvještaji za obračun zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad i/ili potvrde doktora o razlozima odsutnosti sa posla.
Kolektivnim ugovorom Instituta definisana su uvećanja zarada po osnovu stečenih zvanja i stručnih specijalizacija, po kojem osnovu je Institut izvršio plaćanja u 2022.godini u bruto iznosu od 21.636,38€. U postupku revizije, na uzorku, pregledom personalnih dosijea, utvrđeno je da lica kojima se tokom godine isplaćivalo uvećanje po osnovu stečenih zvanja imaju u personalnim dosijeima priložene diplome o zvanjima za koja se predviđa uvećanje zarade.

Bruto iznos od 348,79€ u strukturi zarada odnosi se na ostala primanja isplaćena za dvije zaposlene po osnovu povrata sredstava koja su bila odbijena od zarade po osnovu bolovanja a radilo se o samoizolaciji usled korona virusa i doplatu razlike u obračunu radnog staža.
Umanjenje zarade izvršeno je u bruto iznosu od 4.915,33€ u mjesecima januar i februar 2022. godine, i isto se odnosi na umanjenje zarade po osnovu izrečene disciplinske mjere-novčane kazne u visini od 20% u mjesecu u kojoj je mjera izrečena, u trajanju od 3 mjeseca za 6 zaposlenih po osnovu Odluka po sprovedenim disciplinskim postupcima za utvrđivanje povrede radne obaveze i odluka o izricanju mjere.
Bruto iznos od 36.955,31€ isplaćen je po osnovu stimulacija za obavljanje poslova. Kolektivnim ugovorom je utvrđeno da osnovna zarada zaposlenog može se uvećati po osnovu rezultata rada, za mjesec u kojem su ostvareni ti rezultati, do visine 30%- varijabilni dio zarade. Takođe su Kolektivnim ugovorom utvrđeni kriterijumi po osnovu kojih direktor Instituta može donijeti odluku o uvećanju zarade zaposlenog. Revizijom je, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno da je Institut zaposlenima isplatio stimulacije za obavljanje poslova - varijabile u mjesecima maj-decembar 2022. godine, za određeni broj zaposlenih, shodno odlukama i rješenjima o ispunjavanju uslova za ostvarivanje i isplati varijabilnog dijela zarade, u procentima od 10% do 30% neto iznosa zarade zaposlenog, usled povećanog obima posla – za mjesec za koji se ista isplaćuje i rada usmjerenog na povećan broj zahtjeva, izdavanje dozvola, stručnih mišljenja, rješavanje informacionih pitanja itd, sa navođenjem akata ili dodatnih poslova koje su zaposleni odradili u mjesecu za koji se isplaćuje varijabila.
Evidentiranja prisutnosti zaposlenih na poslu uređeno je Etičkim kodeksom Instituta. Zaposleni imaju elektronsku karticu za kontrolu pristupa na nivou objekta kao i za evidenciju prisustva na poslu. U Institutu postoji tehnički sistem za kontrolu pristupa i evidenciju prisustva kojim upravlja Odeljenje za informatičke i tehničke poslove.
Shodno obrazloženju subjekta revizije evidencija prisutnosti zaposlenih tokom 2022. godine vršena je na osnovu elektronskih kartica povezanih sa programom o prisutnosti ali isti nije funkcionisao određene mjesece tokom 2022. godine. U toku postupka revizije dostavljen je kao primjer izvještaj o prisutnosti zaposlenih iz programa za april 2023. godine, koji daje pregled ukupnih sati prisutnosti na poslu na mjesečnom nivou i koji bi trebao da služi kao osnov za obračun zarada u dijelu vremena provedenog na radu.
Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije sačinjavao i podnosio propisane izvještaje nadležnom poreskom organu (IOPPD obrasce) sa malim zakašnjenjima u određenim mjesecima u odnosu na rok propisan članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Troškovi doprinosa na teret poslodavca (račun 521)
Institut je u poslovnim knjigama u okviru računa 521 evidentirao troškove u iznosu od 54.178,07€ koji se odnose na doprinose na teret poslodavca (PIO i za nezaposlenost) obračunate i plaćene na isplaćene zarade zaposlenih.

Troškovi naknada po ugovoru o djelu (račun 522)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 23.498.59€ odnose se na isplaćene neto ugovorene naknade u iznosu od 17.657,00€ i to neto naknade isplaćene shodno zaključenim ugovorima o djelu u iznosu od 16.657,00€ i neto naknade-troškove nastale u obavljanju volonterskog rada u iznosu od 1.000,00€ i poreske obaveze na isplaćene ugovorene naknade u iznosu od 5.841,59€.

Revizijom je, na osnovu prezentirane dokumentacije, utvrđeno da se neto naknade u iznosu od 16.657,00€ odnose na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zaključenih ugovora o djelu, u mjesečnim iznosima od 100,00€ do 1.900,00€ po licu za jednokratna angažovanja ili angažovanja na period do 12 mjeseci. Uvidom u prezentirane ugovore o djelu utvrđeno je da su isti zaključeni sa 11 fizičkih lica radi obavljanja poslova: pružanje ekspertske pomoći u radu Laboratorije Instituta, pružanje usluga analize uzoraka i naučno-istraživačkog rada, pružanje stručnih usluga u oblasti farmakovigilance za potrebe Instituta u cilju održavanja postojećih aktivnosti i unaprjeđenja sistema farmakovigilance, poslovi: ekspertski izvještaji, priprema za analizu regulative u oblasti procjene kvaliteta, bezbjednosti i efikasnosti humanih ljekova koja se primjenjuje u oblasti rada Centra za procjenu kvaliteta saradnja u oblasti obuke zaposlenih u Institutu za obuke za javni nastup i saradnja u oblasti PR-a kampanje, sprovođenje PR strategije i taktike, kao i konsalting u oblasti marketinga, jednokratno uređenje zelenih površina Instituta za ljekove, pružanje usluga čišćenja prostorija Instituta, izrada novogodišnjih ukrasa sa logom Instituta, izvođenje muzičkog programa na svečanoj večeri povodom prve godišnje konferencije, preseljenja kancelarijskog namještaja, vođenje zapisnika za potrebe dva disciplinska postupka u Institutu.

U postupku revizije je utvrđeno da je subjekt revizije tokom 2022. godine, zaključivao ugovore o djelu sa istim izvršiocima u periodu angažovanja u kontinuitetu i do 12 mjeseci tokom 2022.godine, za obavljanje poslova koji se mogu dovesti u vezu sa poslovima osnovne djelatnosti subjekta revizije i koji imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos i/ili poslova sistematizovanih radnih mjesta: pružanje ekspertske pomoći u radu Laboratorije Instituta, pružanje usluga analize uzoraka i naučno-istraživačkog rada, pružanje stručnih usluga u oblasti farmakovigilance za potrebe Instituta u cilju održavanja postojećih aktivnosti i unaprjeđenja sistema farmakovigilance, saradnja u oblasti obuke zaposlenih u Institutu za obuke za javni nastup i saradnja u oblasti PR-a kampanje, sprovođenje PR strategije i taktike, kao i konsalting u oblasti marketinga: konsalting za odnose sa javnošću, osmišljavanje i sprovođenje medijske promocije, priprema i korekcija saopštenja za javnost, pružanje savjeta i podrške menadžmentu Instituta u pitanjima povezanim s ljudskim resursima itd.

Članom 669 Zakona o obligacionim odnosima je propisano da se ugovorom o djelu poslenik (preduzimač, izvođač radova) obavezuje da obavi određeni posao (izrada ili opravka određene stvari ili izvršenje određenog fizičkog ili intelektualnog rada i sl.), a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu, što znači da navedeni ugovor za predmet ima obavljanje poslova van djelatnosti poslodavca, da ne postoji potreba da se isti obavljaju u kontinuitetu za poslove koji pripadaju poslovima redovne djelatnosti subjekta

i za koje bi shodno njihovom opisu trebalo sa licima zasnovati radni odnos zaključivanjem ugovora o radu.

- **Subjekt revizije treba da ugovore o djelu zaključuje u skladu sa članom 669 Zakona o obligacionim odnosima, a za obavljanje poslova iz redovne djelatnosti - poslova koji po prirodi i vrsti rada imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos treba da zaključuje ugovore o radu.**

Neto naknade u iznosu od 1.000,00€ isplaćene su za 4 fizička lica shodno zaključenim ugovorima o volonterskom radu, po osnovu troškova nastalih u obavljanju volonterskog rada u mjesečnim iznosima od po 100,00€ po licu. Uvidom u ugovore o volonterskom radu utvrđeno je da su isti zaključivani u periodima od dva do 6 mjeseci.
Troškovi u iznosu od 5.841,59€ odnose se na obračunate i plaćene poreske obaveze i to na porez na naknade isplaćene po ugovorima o djelu, po ugovorima o volonterskom radu i na naknade isplaćene ekspertima sa Liste eksperata shodno rješenjima o isplati.
U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radno – pravnom statusu za lica angažovana ugovorima o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen na isplaćene naknade, budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Troškovi neto zarada, poreza i doprinosa za ustupljene radnike (račun 523)
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 77.190,13€ odnose se na troškove neto zarada za ustupljene zaposlene u iznosu od 59.788,97€, porez na zarade u iznosu od 1.744,67€, doprinose na teret poslodavca u iznosu od 4.369,26€ i doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 11.287,23€.
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su navedeni troškovi dokumentovani mjesečnim fakturama Agencije za privremeno zapošljavanje, mjesečnim zbirnim i pojedinačnim obračunima zarada po licima i mjesečnim specifikacijama zarada, za broj ustupljenih radnika od 4 do 12 tokom godine. Uz navedenu dokumentaciju prezentirani su i ugovori o radu na određeno zaključivani između Agencije za privremeno zapošljavanje i ustupljenih radnika, što je detaljnije obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na zapošljavanje.
Troškovi ostalih doprinosa za ustupljene radnike (doprinosi Fondu rada, Savezu sindikata, doprinosa za nezaposlenost lica sa invaliditetom) evidentirani su na računu 556.

Troškovi naknada Upravnog odbora (račun 526)
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 26.156,20€ odnose se na naknade predsjedniku, članovima i sekretaru Upravnog odbora i to na neto naknade u iznosu od 19.050,00€, porez na naknade u iznosu od 1.744,15€ i obračunate doprinose na naknade u iznosu 5.362,05€. U

postupku revizije je utvrđeno da su navedeni troškovi odnose na mjesečne naknade plaćane predsjedniku i članovima Upravnog odbora shodno Odluci o plaćanju naknada, od 03.10.2017. godine (do marta 2022. godine plaćane u mjesečnim neto iznosima od 250,00€ članovima UO do 350,00€ za predsjednika UO) i Odluci Upravnog odbora, od 25.03.2022. godine (od marta 2022. godine u mjesečnim neto iznosima od 300,00€ za članove do 400,00€ predsjedniku UO), i na neto naknadu sekretaru Upravnog odbora u mjesečnom neto iznosu od 50,00€ shodno Odluci o izboru sekretara i Odluci o plaćanju naknade sekretaru, od 25.10.2021. godine.
Shodno članu 23 Statuta Instituta, predsjednik i član Upravnog odbora za svoj rad imaju pravo na mjesečnu naknadu. Visinu naknade utvrđuje Upravni odbor, na prijedlog direktora. Način rada Upravnog odbora bliže se uređuje Poslovnikom o radu. O radu Upravnog odbora vodi se zapisnik. Administrativno-tehničke poslove za potrebe rada Upravnog odbora obavlja sekretar iz reda zaposlenih u Institutu, koji se bira u skladu sa Poslovnikom o radu. Shodno članu 28 Poslovnika sekretaru pripada naknada za njegov rad koju određuje direktor Instituta. Upravni odbor radi i odlučuje na sjednicama. Upravni odbor u 2022. godini održao 10 sjednica što je detaljnije opisano u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Aktivnosti Upravnog odbora.

Troškovi ostalih naknada (račun 529)
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 94.125,40€ odnose se na troškove službenih putovanja u ukupnom iznosu od 24.029,11€, troškove neto naknada za zimnicu u iznosu od 25.440,00€, neto naknade za jubilarnu nagradu u iznosu od 500,00€, jednokratne pomoći zaposlenima u iznosu od 1.500,00€ i troškove ostalih neto naknada zaposlenima u ukupnom iznosu od 15.700,00€, porez na isplaćene naknade zaposlenima u iznosu od 11.502,91€ i pripadajuće doprinose na isplaćenu zimnicu i ostale naknade zaposlenima u ukupnom iznosu od 15.453,38€.
Od ukupno evidentiranih troškova iznos od 10.367,40€ plaćen je gotovinski preko blagajne i detaljnije je pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.
Troškovi službenih putovanja u iznosu od 24.029,11€ odnose se na troškove ino dnevnica i dnevnica u zemlji u iznosu od 10.003,79€, troškove smještaja na službenom putu u zemlji i inostranstvu u iznosu od 7.042,12€ (u zemlji 168,40€, u inostranstvu 6.873,72), troškove prevoza na službenom putu u inostranstvo u iznosu od 6.983,20€. Od navedenih troškova iznos od 10.367,40€ plaćen je gotovinski preko blagajne. Troškovi plaćani preko žiro računa dokumentovani su odlukama o odobravanju službenih putovanja, pozivnim pismima, putnim nalozima, fakturama agencija za avio karte, elektronskim avio kartama, bordinzima, fakturama za smještaj, a prezentirani su i izvještaji sa službenog puta. Iznos od 4.187,96€ plaćen je biznis platnom karticom.
Troškovi pomoći u iznosu od 1.500,00€ isplaćeni su za dva zaposlena shodno odlukama o isplati pomoći i zahtjevu za pomoć, kao pomoć zbog zdravstvene rehabilitacije i smrti člana uže porodice, po osnovu člana 41 Kolektivnog ugovora Instituta kojim je propisano da poslodavac može isplatiti pomoć zaposlenom u ovim slučajevima do pet prosječnih neto zarada ostvarenih u prethodnom mjesecu. Od navedenih troškova iznos od 500,00€ evidentiran je kao porez na naknade, iako se radi o pomoći zaposlenom.

Troškovi u iznosu od 25.440,00€ odnose se na neto naknadu zaposlenima po osnovu isplate zimnice za 2022. godinu, za 53 zaposlena u neto iznosu od po 480,00€ po zaposlenom. Zimnica je isplaćena po osnovu Odluke direktorice o odobravanju isplate, od 06.09.2022. godine, shodno članu 35 Kolektivnog ugovora Instituta, kojim je propisano da poslodavac može na ime zimnice zaposlenom isplatiti sredstva u visini od polovine do jedne prosječne neto zarade ostvarene u prethodnom mjesecu u Institutu, i shodno Revidiranom finansijskom planu Instituta za 2022. godinu kojim su planirana sredstva za isplatu zimnice.
Troškovi u iznosu od 500,00€ odnose se na neto naknadu po osnovu jubilarne nagrade za 10 godina rada, isplaćenu po osnovu Odluke polazeći od odredbi Kolektivnog ugovora Instituta kojim je propisano da poslodavac može obezbijediti sredstva za jubilarnu nagradu zaposlenom za 10, 20 i 30 godina rada u Institutu, u iznosu do jedne prosječne neto zarade u prethodnom mjesecu u Institutu. Navedena isplata izvršena je po osnovu odluke potpisane (odobrenje) od strane istog lica kojem se isplata i odobrava.
Troškovi u iznosu od 15.700,00€ odnose se ostale neto naknade zaposlenima i to naknade po osnovu učešća u odboru za organizaciju konferencije i sprovođenje projekta u iznosu od 10.650,00€, naknade članovima komisije za stavljanje lijeka u promet u iznosu od 3.550,00€, naknade za zaposlene po osnovu rođenja djeteta u iznosu od 1.000,00€ i naknade po osnovu vršenja popisa i izrade akata u iznosu od 500,00€.
Troškovi u iznosu od 10.650,00€ odnose se na neto naknade isplaćene zaposlenima po osnovu učešća u aktivnostima u okviru projekata, konferencija i slično. Navedeni troškovi dokumentovani su odlukama o formiranju timova/odbora za učešće u sprovođenju projekta, organizaciji konferencije i izradi portala i odlukama o isplati, a prezentirana je i dokumentacija u vezi organizacije konferencije, finansijski izvještaji o sprovođenju projekta, a na sajtu Instituta je izgled novog portala.
Troškovi u iznosu od 3.550,00€ odnose se na neto naknade isplaćene članovima Komisije za stavljanje lijeka u promet, po osnovu broja održanih sjednica komisija, Odluke Instituta za ljekove i medicinska sredstva o visini naknada za članove Komisije za stavljanje lijeka u promet, zapisnika sa održanih sjednica komisija i rješenja o isplati naknada. Shodno članu 25 Zakona o ljekovima Institut u obavljanju pojedinih poslova iz nadležnosti Instituta, radi stručne pomoći, može utvrditi listu eksperata i obrazovati savjetodavna tijela – komisije, a način plaćanja naknada, kao i visinu naknada koji odgovaraju stvarnim troškovima izvršenih poslova utvrđuje Institut. U postupku revizije prezentiran je i Poslovnik o pravima i obavezama, sastavu i načinu rada komisije za stavljanje lijeka u promet Instituta za ljekove i medicinska sredstva i Rješenje o formiranju Komisije za stavljanje lijeka u promet Instituta za ljekove i medicinska sredstva.
Neto naknade u iznosu od 1.500,00€ odnose se na naknade u iznosu od 1.000,00€ isplaćene za dva zaposlena po osnovu rođenja djeteta shodno članu 41 Kolektivnog ugovora Instituta i naknade u iznosu od 500,00€ isplaćene članovima popisne komisije po osnovu vršenja godišnjeg popisa imovine Instituta i članovima radne grupe za izradu prve Liste registraturske građe Instituta. Isplate su izvršene shodno odlukama o formiranju timova, rješenjima i odlukama o odobravanju isplate.

Troškovi u iznosu od 26.956,29€ evidentirani su po osnovu troškova poreza na isplaćene naknade zaposlenima (jubilarnu nagradu, zimnicu i ostale naknade zaposlenima) u iznosu od 11.502,91€ i na doprinose na isplaćene naknade zaposlenima u iznosu od 15.453,38€. Uvidom u prezentirane obračune naknada utvrđeno je da se troškovi u iznosu od 6.001,69€ odnose na obračunate poreske obaveze na iznos prenijetih sredstava Sindikatu radi isplate pomoći zaposlenima za kupovinu knjiga za školu i isplate naknada za Novu godinu.

Troškovi usluga fiksne i mobilne telefonije i osiguranja vozila (račun 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 9.795,71€ odnose se na: usluge mobilne telefonije za zaposlene Instituta u iznosu od 6.808,59€, usluge fiksne telefonije i faksa u iznosu od 1.122,48€, poštanske usluge, ekspres pošiljke i sl. u iznosu od 707,72€ i na osiguranje i registraciju vozila u iznosu od 1.156,92€. Troškovi u iznosu od 33,60€ odnose se na gotovinska plaćanja, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.

Navedeni troškovi dokumentovani su ugovorom o pružanju usluga mobilne telefonije iz 2021. godine i ugovorom od 21.07.2022. godine nakon sprovedene jednostavne nabavke preko ESJN, fakturama i zahtjevima/nalozima za plaćanje.

Troškovi tekućeg održavanja opreme (račun 532)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 60,324,42€ odnose se na: tekuće popravke i održavanje opreme u iznosu od 24.078,89€, usluge održavanja vozila u iznosu od 1.397,53€ i usluge mjesečnog održavanja informacionog sistema u iznosu od 34.848,00€ (mjesečno po 2.904,00€). Troškovi u iznosu od 138,65€ odnose se na gotovinska plaćanja, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje.

Navedeni troškovi dokumentovani su: Ugovorom o pružanju usluge održavanja informacionog sistema shodno sprovedenim otvorenim postupkom iz 2021 i 2022.godine, zahtjevima/nalozima za plaćanje, fakturama, zapisnicima o izvršenim radovima, izvještajima o izvršenoj opravci –servisiranju, radnim nalozima i evidencijom aktivnosti na održavanju higijene.

Kotizacije za seminare, promotivne aktivnosti i smještaj komisija i konsultanata (račun 534)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 3.754,53€ odnose se na: kotizacije za seminare u iznosu od 1.880,25€, promotivne aktivnosti u iznosu od 1.545,48€ i smještaj komisija i konsultanata u iznosu od 328,80€. Dio navedenih troškova po osnovu kotizacija u iznosu od 606,00€ i smještaja angažovanih eksperata u iznosu od 136,00€, plaćeni su visa platnom karticom Instituta.

Navedeni troškovi dokumentovani su ugovorom o poslovno-tehničkoj saradnji, zahtjevima, ponudama, fakturama dobavljača, fiskalnim računima i zahtjevima/nalozima za plaćanje.

Troškovi amortizacije (račun 540)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 142.963,38€ odnose se na amortizaciju imovine za 2022. godinu i isti odgovaraju prezentiranom obračunu amortizacije.

Uvidom u obračun amortizacije imovine Instituta, utvrđeno je da je isti primjenjivao stopu amortizacije za opremu i nematerijalnu imovinu od 10%, za vozila 20% i za poslovnu zgradu 2,5%. Shodno izjavi odgovornog lica Instituta, stope po kojoj se vršila amortizacija su najniže stope po novom Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Instituta (s obzirom da su iste ranije korišćene).

Institut je internim Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama bliže uredio obračun amortizacije imovine Instituta.

Troškovi rezervisanja (konto 545)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 30.679,79€ odnose se na neto obaveze za rezervisanja i to: za otpremnine u iznosu od 28.779,59€ (u toku godine nije bilo isplata po osnovu otpremnina)i jubilarne nagrade u iznosu od 1.900,20€ (iznos neto obaveza za rezervisanje od 2.470,79€, umanjen je za iznos isplaćenih jubilarnih nagrada u toku godine od 570,59€). Navedeni trošak je dokumentovan Izvještajem aktuara za 2022. godinu, shodno tabelama br. 3 i 4 - efekti obračuna rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade.

Troškovi neproizvodnih i ugovorenih usluga (račun 550)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 176.045,97€ odnose se na: trošak revizije u iznosu od 3.025,00€, ostale neproizvodne usluge u iznosu od 7.970,00€, ekspertske usluge u iznosu od 20.210,00€, ugovorene usluge u iznosu od 16.451,69€, troškove arhiviranja dokumentacije u iznosu od 30.626,23€, troškove obezbjeđenja zgrade u iznosu od 11.748,45€, troškove unapređenja sistema kvaliteta u iznosu od 4.742,00€ i troškove organizovanja konferencije u iznosu od 81.272,60€.

Trošak revizije se odnosi na usluge revizije finansijskih izvještaja za 2021.godinu i isti je dokumentovan ugovorom od 30.03.2022.godine, fakturom i zahtjevom za plaćanje.

Ostale neproizvodne usluge se odnose na: proviziju Agencije za posredovanje pri zapošljavanju u iznosu od 3.963,52€, monitoring medija u iznosu od 1.681,90€, brze testove u iznosu od 254,00€, stručna pravna mišljenja u iznosu od 211,75€, usluge prevođenja u iznosu od 221,00€, usluge carinjenja i špedicije u iznosu od 97,47€, zakup ambalaže u iznosu od 59,24€, procjena vozila u iznosu od 100,00€ i ostale neproizvodne usluge u iznosu od 1.381,17€. Navedeni troškovi dokumentovani su: fakturama, zahtjevima za plaćanje, carinskom ispravom, obračunom troškova vještačenja, e mailovima.

Institut je u vezi sa troškovima ekspertskih usluga u iznosu od 20.210,00€, prezentirao listu eksperata i dodatnu listu novih eksperata iz 2021. i 2022.godine. Upravni odbor je donio Odluku o visini naknade za eksperte sa Liste eksperata Instituta za ljekove i medicinska sredstva od 23.04.2018.godine i 25.03.2022. godine, kao i Odluku o izmjeni i dopuni odluke o visini naknade za eksperte sa liste eksperata Instituta od 06.07.2022. godine.

Revizijom je utvrđeno da je Institut angažovao 27 eksperta sa listi eksperata. Većina eksperata je angažovana više puta za izradu ekspertskih izvještaja (izvještaji o suštinskoj procjeni dokumentacije o kvalitetu lijeka, studije bioekvivalencije i biowaiver za dodatnu jačinu, ASMF izvještaje i td.). Ukupne isplate po licu u toku 2022. godine su iznosile od 200,00€ do 2.000,00€ i dokumentovane su rješenjima o isplati naknada za izradu ekspertskih izvještaja, koja sadrže vrstu izvještaja koje ekspert treba da dostavi i iznos pripadajuće neto naknade, kao i nalozima za plaćanje eksperskih izvještaja.
Uvidom u uzorkom odabranu dokumentaciju, utvrđeno je da su navedena lica dostavljala zahtijevane izvještaje i da su isplate naknada vršene u skladu sa Odlukom o visini nakande za eksperte i rješenjima, uz obračun i isplatu poreskih obaveza, evidentiranih na računu - 522.

Ugovorene usluge se odnose na advokatske usluge u iznosu od 12.130,25€ (shodno Ugovoru o pružanju advokatskih usluga i Aneksu istog, fakturama i zahtjevima/nalozima za isplatu) i honorare za analizu naučnih podataka i izradu ekspertskih izvještaja u iznosu od 4.321,44€. Navedene naknade isplaćivane su iz sredstava donacije za finansiranje projekta „Praćenje propisivanja diklofenaka u cilju optimizacije njegove bezbjedne primjene“, shodno odlukama o isplati sredstava eksternim ekspertima Instituta na ime učešća u aktivnostima i za izradu statističkog izvještaja za potrebe navedenog projekta finansiranog od strane Evropske Unije. Angažovana su tri lica u iznosima od 1.213,34€ do 1.698,10€.
Revizijom je utvrđeno da Institut ne obezbjeđuje poseban žiro račun za primanje sredstava od donatora za finansiranje projekata i odliv istih po osnovu plaćanja ugovorenih obaveza vezanih za realizaciju projekata. Takođe, Institut ne obezbjeđuje, posebnu evidenciju u poslovnim knjigama o transakcijama nastalim po osnovu potrošnje dobijenih sredstava putem donacija.

- **Preporučuje se subjektu revizije da poslovne transakcije vezane za finansiranje projekata (priliv i odliv sredstava od donacija) vrši preko posebnog žiro računa, kao i da u poslovnim knjigama obezbijedi posebnu evidenciju o potrošnji istih, u cilju preciznog i transparentnog izvještavanja o finansiranju i realizaciji projekata.**

Trošak arhiviranja dokumentacije u iznosu od 30.626,23€ odnosi se na skladištenje i arhiviranje dokumentacije shodno zaključenim ugovorima iz 2021. i 2022.godine, nakon sprovedenog otvorenog postupka i mjesečnim fakturama.
Troškovi obezbjeđenja zgrade su iskazani u iznosu od 11.748,45€ i odnose se na fizičko-tehničku zaštitu shodno zaključenim ugovorima iz 2021. i 2022.godine, nakon sprovedene jednostavne nabavke preko ESJN i mjesečnim fakturama.
Trošak unaprjeđenja sistema kvaliteta u iznosu od 4.742,00€ odnosi se na: usluge ocjenjivanja od strane Akreditacionog tijela CG u iznosu od 2.600,00€, drugu nadzornu provjeru sistema menadžmenta prema zahtjevima standarda u iznosu od 1.500,00€, saradnju u časopisu "Kvalitet i izvrsnost" u iznosu od 450,00€ i kotizaciju za obuku u iznosu od 192,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima, ponudama, fakturama, izvještajima i zahtjevima za plaćanje.

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 81.272,60€ odnose se na troškove organizovanja prve godišnje Konferencije Instituta i to: svečane večere u iznosu od 23.923,00€; izrade bine, zakupa govornice, ozvučenja itd. u iznosu od 23.848,00€; poklone za učesnike konferencije u iznosu od 12.350,42€; usluge izrade promotivnog filma u iznosu od 3.840,00€, smještaj gostiju u iznosu od 3.376,00€, dizajn konferencije u iznosu od 2.855,60€; usluge izrade profesionalnih fotografija u iznosu od 2.060,00€; usluge transfera gostiju u iznosu od 610,00€; pružanje usluga muzičkog programa na svečanoj večeri u iznosu od 550,00€ i avio kartu za gosta u iznosu od 359,58€. Shodno navodima odgovornog lica Instituta, dio navedenih troškova u iznosu od 11.672,36€ je finansiran iz doniranih sredstava vezanih za projekat MEDI-THEFT. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani, pri čemu se dio troškova u iznosu od 550,00€ odnosi na gotovinske isplate i obrazložen je u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje. Takođe, u okviru navedenih troškova evidentirana je i uplata Sindikalnoj organizaciji Instituta u iznosu od 7.500,00€, koja je dokumentovana zahtjevom za novčanu pomoć za Novogodišnje i Božićne praznike za zaposlene, Odlukom direktorice o odobravanju jednokratne isplate od 16.000,00€ od 27.12.2022.godine (7.500,00€ iz sredstava kotizacije, a 8.500,00€ iz prihoda ostvarenih obavljanjem djelatnosti iz nadležnosti Instituta). Prezentirani su i bančini izvodi kao dokaz da su sredstva uplaćena Sindikalnoj organizaciji Instituta, iskorišćena za navedene namjene.

Troškovi reprezentacije (račun 551)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 4.180,98€ odnose se na troškove reprezentacije po osnovu ugostiteljskih usluga u iznosu od 2.800,83€, protokolarnih poklona i ulaznica za nacionalni park za goste u iznosu od 615,95€, cvjetnih aranžmana u iznosu od 291,40€ i posluženja za novogodišnji ketering i koktel u iznosu od 472,80€, pri čemu se dio navedenih troškova u iznosu od 150,00€ odnosi na projekat MEDI- THEFT. Takođe, dio navedenih troškova u iznosu od 429,75€ odnosi se na gotovinska plaćanja, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Blagajničko poslovanje, troškovi u iznosu od 1.392,10€ plaćeni su visa platnom karticom Instituta, dok su preostali troškovi plaćeni preko žiro računa. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama, fiskalnim računima i zahtjevima za plaćanje.

Troškovi osiguranja imovine i lica (račun 552)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta revizije u iznosu od 3.764,59€ odnose se na: osiguranje zgrade Instituta i labaratorije u iznosu od 850,69€, osiguranje od opšte odgovornosti za kontrolno tijelo u iznosu od 414,73€ i osiguranje zaposlenih u iznosu od 2.499,17€. Navedeni troškovi dokumentovani su polisama, fakturama i zahtjevima za plaćanje.

Troškovi platnog prometa (račun 553)
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 4.819,17€ odnose se na troškove bančine provizije nastale po osnovu izvršenih plaćanja na tekućem računu, računu Stambenog fonda, deviznom računu i po osnovu plaćanja izvršenih biznis visa platnom karticom.

Troškovi usluga obrazovanja i usavršavanja zaposlenih (račun 554)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 4.451,60€ odnose se na: usluge obrazovanja i usavršavanja zaposlenih u iznosu od 4.291,60€ i na nabavku stručne literature u iznosu od 160,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani: fakturama dobavljača, odlukom o odobravanju troškova polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima, spiskom kandidata kojima je odobreno polaganje stručnog ispita, e mailovima i zahtjevima za plaćanje.

Troškovi prireza na porez i ostali doprinosi (račun 556)
Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 22.418,73€ odnose se na doprinose na zarade zaposlenih za profesionalnu rehabilitaciju-doprinos za nezaposlenost lica sa invaliditetom u iznosu od 4.914,60€, doprinose Fondu rada, Savezu Sindikata CG i ostale doprinose obračunate na isplaćene zarade za zaposlene ustupljene Institutu od strane Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih i obračunate doprinose na isplaćenu zimnicu i ostale naknade zaposlenima Instituta u ukupnom iznosu od 5.112,55€ i na troškove prireza na porez na isplaćene zarade zaposlenima Instituta, na zarade ustupljenim zaposlenima, na naknade Upravnom odboru, ugovorene naknade (naknade po ugovoru o djelu), zimnicu i ostale naknade isplaćene zaposlenima u Institutu u ukupnom iznosu od 12.391,58€.

Troškovi donacija, sponzorstava i ostalih nematerijalnih troškova (račun 559)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 46.801,29€ odnose se na: administrativne takse u iznosu od 278,31€, usluge objavljivanja oglasa u iznosu od 116,16€, obnove za licence u iznosu od 11.770,23€, troškove donacija u iznosu od 24.753,94€, troškove internet domena u iznosu od 82,79€, pretplate na časopise, katalog propisa i slično za 2022.godinu u iznosu od 3.479,64€, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 5.520,22€ i troškove sponzorstva u iznosu od 800,00€.
Troškovi donacija odnose se na uplate Sindikalnoj organizaciji Instituta u iznosu od 20.400,00€ (za osmi mart, Novu godinu i pripremu djece za školu) i iste su dokumentovane zahtjevima za novčanu pomoć i Odlukom direktorice o odobravanju isplate, kao i na pomoći fizičkim i pravnim licima u iznosu od 4.000,00€ i na sadašnju vrijednost donirane opreme u iznosu od 353,94€, što je obrazloženo u dijelu Izvještaja koji se odnosi na imovinu Instituta.
Troškovi sponzorstva u iznosu od 800,00€ odnose se na pomoći pravnim licima.
Uplate Sindikalnoj organizaciji Instituta dokumentovane su zahtjevima Sindikata i odlukama direktorice, izvodima sa računa Sindikalne organizacije (dokaz o uplatama zaposlenima za namjene za koje su zahtijevana sredstva), a vršen je i obračun i plaćanje poreskih obaveza.

Rashod o kamata (račun 562)
Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Instituta u iznosu od 71,55€ odnose se na isplaćenu kamatu za 2022.godinu za kupovinu vozila na lizing shodno ugovorima o lizingu od 21.06.2019. godine.

Rashodi prethodnih godina (račun 591)
Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi subjekta revizije u iznosu od 44.852,00€ odnose se na umanjenje izlaznih faktura iz prethodnih godina koji su bili iskazani kao prihodi u ranijim godinama, po osnovu: upisa u registar medicinskih sredstava, naknada za izdavanje odobrenja za nabavku, odnosno uvoza medicinskih sredstava koja nisu upisana u registar, izmjena rješenja o upisu u registar medicinskih sredstava, naknada za obnovu dozvole za lijek za humanu upotrebu za jedan farmaceutski oblik, jačinu i pakovanje lijeka i td. Umanjenja su vršena shodno knjižnim odobrenjima koja su sačinjavana shodno e mailovima zaposlenih zaduženih za predmet. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su knjižna odobrenja i storniranja vršena na osnovu e maila dobijenih od strane zaposlenih zaduženih za predmet, koji većinom ne sadrže detaljna obrazloženja razloga zbog kojih su vršena knjižna odobrenja ili storniranje izlaznih faktura, što je pojašnjeno u dijelu Izvještaja koji se odnosi na Prihode.

3.7 Zapošljavanje

Subjekt revizije je u 2022. godini usvojio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, od 25.03.2022. godine i izmjene i dopune istog, od 06.07.2022. godine, kojim su za izvršavanje poslova i zadataka Instituta pored direktora utvrđena radna mjesta za 94 izvršioca. Shodno prezentiranoj dokumentaciji, Institut je na dan 01.01.2022. godine imao 54 zaposlena, tokom 2022. godine zapošljeno je 10 lica, dok je radni odnos prestao za 3 zaposlena, pa je na dan 31.12.2022. godine Institut imao 61 zaposlenog.

U 2022. godini, Upravni odbor Instituta je, nakon sprovedenog javnog konkursa, na sjednici 14.02.2022. godine, donio Odluku o imenovanju novog direktora Instituta, kojom je za direktoricu imenovana Doc.dr med.spec. Snežana Mugoša. U postupku revizije prezentirana je dokumentacija o raspisivanju i sprovođenju javnog konkursa za izbor direktora Instituta.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je u toku 2022. godine u Institutu jedno lice zapošljeno putem javnog oglasa na neodređeno vrijeme, sprovođenjem postupka objavljivanja slobodnog radnog mjesta preko ZZZ, za šta su prezentirani propisani obrasci, dok je devet lica ustupljeno Institutu od strane Agencije za privremeno zapošljavanje, za privremeno obavljanje poslova, od kojih je Institut dva lica Sporazumom o preuzimanju, preuzeo od Agencije i sa istima zaključio ugovore o radu na određeno vrijeme.

Shodno Zakonu o radu, ustupanje zaposlenih za privremeno obavljanje poslova kod drugog poslodavca može da vrši Agencija za privremeno ustupanje zaposlenih. Za obavljanje poslova ustupanja zaposlenih zaključuje se sporazum između Agencije i korisnika. Uvidom u prezentirane Sporazume o ustupanju radnika Institutu, utvrđeno je da isti sadrže broj zaposlenih koji se ustupaju Institutu, vremenski period ustupanja (sa mogućnošću produženja), kao i nazive radnih mjesta u Institutu za koje se zaposleni ustupaju.

Uvidom u uzorkom odabrane personalne dosijee zaposlenih, u okviru kojih su obuhvaćena lica zapošljena 2022. godine kao i određeni broj lica zapošljen ranijih godina, utvrđeno je da je najčešći način zapošljavanja u Institutu posredstvom Agencije za privremeno zapošljavanje, nakon privremenog ustupanja od strane Agencije, odnosno da nakon protoka određenog vremena, Institut za određeni broj lica sa Agencijom zaključuje Sporazum o preuzimanju zaposlenog, nakon čega zaključuje ugovor o radu sa preuzetim zaposlenim.
Uvidom u ugovore o radu na određeno zaključene sa Agencijom za privremeno zapošljavanje, utvrđeno je da su zaključivani na period od po nekoliko mjeseci, da je u istim naveden naziv radnog mjesta za koje poslove se zaposleni ustupa Institutu (najčešće da se radi o obuci za navedeno radno mjesto ili da će se poslovi obavljati pod nadzorom rukovodećih lica u Institutu).
Uvidom u prezentiranu dokumentaciju koja se odnosi na zapošljavanje, utvrđeno je da za određeni broj lica ustupljenih od strane Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih, radi obavljanja poslova sistematizovanih radnih mjesta u Institutu, nije prezentirana dokumentacija o ispunjavaju uslova za obavljanje poslova tih radnih mjesta propisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Instituta, dok je za dva lica, obzirom na datum sticanja diplome o stepenu kvalifikacije obrazovanja, upitno da li su ispunjavala uslov radnog iskustva u momentu zaključenja ugovora o radu sa Agencijom, a u ugovorima je navedeno da se radi o obuci istih. Shodno navedenom, konstatuje se da Institut nije obezbijedio dostavljanje dokaza od Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih, da lica koja se ustupaju za obavljanje poslova sistematizovanih radnih mjesta ispunjavaju uslove propisane aktom o sistematizaciji.

Zakonom o radu je propisano da ugovor o radu može da zaključi lice koje ispunjava opšte uslove predviđene ovim zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Instituta za ljekove i medicinska sredstva, utvrđeni su potrebni uslovi za sistematizovana radna mjesta među kojima i posebni uslov koji se odnosi na radno iskustvo potrebno za obavljanje poslova sistematizovanog radnog mjesta.
Takođe, Zakonom o radu je propisano da sa licem koje prvi put zasniva radni odnos u određenom stepenu školske spreme, odnosno kvalifikacije nivoa obrazovanja ili stručne kvalifikacije, poslodavac može da zaključi ugovor o radu na određeno vrijeme u svojstvu pripravnika, radi osposobljavanja za samostalno obavljanje poslova i radnih zadataka u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom. Stručno osposobljavanje ili obuka lica sa stečenim visokim obrazovanjem, se može ostvariti i na osnovu posebnog ugovora u skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem.[8]

[8] Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaze da je u 2023.godini otklonio navedene nepravilnosti, te je iz tog razloga izostavljena preporuka iz Konačnog izvještaja o reviziji.

Takođe, uvidom u uzorkom odabrane personalne dosijee zaposlenih, utvrđeno je da isti sadrže ugovore o radu zaključivane sa Institutom, ponude za izmjenu ugovora o radu, anekse ugovora o radu. Ugovori o radu zaposlenih zaključeni sa Institutom sadrže elemente propisane Zakonom o radu. Koeficijenti zaposlenih sadržani u ugovorima o radu sa Institutom su u rasponu koeficijenata za radna mjesta shodno Kolektivnom ugovoru Instituta.

Shodno prezentiranoj dokumentaciji tokom 2022. godine radni odnos je prestao za tri lica sporazumom o prestanku radnog odnosa ili istekom ugovora o radu na određeno vrijeme.

3.8 Stambena pitanja zaposlenih

Institut je donio Pravilnik o rješavanju stambenih potreba zaposlenih 05.06.2019. godine, kojim su uređeni oblici rješavanja stambenih potreba zaposlenih, način obezbjeđenja sredstava, uslovi, kriterijumi, organi i postupak za rješavanje stambenih potreba zaposlenih. Organi za rješavanje stambenih potreba su Upravni odbor, direktor i Komisija za rješavanje stambenih potreba. Način rješavanja stambenih potreba zaposlenih, kod svake konkretne raspodjele, utvrđuje Upravni odbor Agencije, na osnovu nivoa postojećih sredstava za tu namjenu i iskazanih potreba zaposlenih.

Subjekt revizije je u 2020. godini sproveo postupak rješavanja stambenih potreba zaposlenih (donio je Odluku o formiranju stambene komisije od 19.12.2019.godine, Odluku o načinu rješavanja stambenih potreba zaposlenih u 2020.godini od 30.04.2020, Odluku o započinjanju postupka rješavanja stambenih potreba zaposlenih 18.06.2020, Oglas za rješavanje stambenih potreba zaposlenih dodjelom kredita zaposlenima koji su već kreditno zaduženi kod neke poslovne banke radi rješavanja stambene potrebe ili imaju učešće u programima-projektima kredita rješavanja stambene potrebe van Agencije) od 26.06.2020.godine, rang listu zaposlenih po oglasu od 25.08.2020.godine, Odluku o rješavanju stambenih potreba zaposlenih od 26.08.2020.godine). U Zapisniku Komisije za rješavanje stambenih potreba navedena je raspodjela sredstava prema kriterijumima (pripadajuća sredstva, iznos kreditne obaveze prema Institutu (tada Agencije) i iznos bespovratnih sredstava. Sa zaposlenima kojima je dodijeljen samo pripadajući dio sredstava - bespovratna sredstva, zaključivan je ugovor, shodno kojem se zaposleni obavezuju da neće izvršiti jednostrani prekid radnog odnosa u Agenciji (sada Institut), za period od 3 godine od dana potpisivanja ugovora.

Takođe, u 2020. godini donijeta je Odluka i o rješavanju stambenih potreba Organa upravljanja tadašnje Agencije za ljekove i medicinska sredstva. Nakon sprovedene procedure, Upravni odbor Agencije je zaključio Ugovor sa tadašnjim direktorom Agencije 02.09.2020.godine. Članom 2 Ugovora je definisano saglasno odluci UO Agencije, da se istom dodjeljuje 50% od sredstava iz stambenog fonda, što iznosi 65.000,00€ (52.000,00€ su nepovratna sredstva i 13.000,00€ povratnih sredstava koja se vraćaju u roku do 7 godina sa kamatnom stopom od 1,5%), pri čemu mjesečni anuiteti iznose 163,13€.

U 2022. godini nije raspisivan oglas za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, a Odlukom direktorice od 14.12.2022.godine izvršen je prenos sredstava za rješavanje stambenih potreba zaposlenih predviđenih Finansijskim planom za 2022.godinu u iznosu od 40.000,00€, sa tekućeg žiro računa Instituta na žiro račun za stambene potrebe zaposlenih u Institutu.

3.9 JAVNE NABAVKE

Subjekt revizije je Plan javnih nabavki za 2022. godinu donio 31.01.2022.godine. Ukupna procijenjena vrijednost Plana javnih nabavki je iznosila 312.955,41€ sa pdv-om (260.580,10€ bez pdv-a, i pdv u iznosu od 52.375,31€), od čega se na robe odnosilo 107.000,00€ sa pdv-om (88.432,35€ bez pdv-a i pdv u iznosu od 18.567,65€), a na usluge iznos od 205.955,41€ sa pdv-om (172.147,75€ bez pdv-a i pdv u iznosu od 33.807,66€).

Izmjene plana su bile 29.03.2022. godine (iz Plana jn je izbrisana stavka koja se odnosi na usluge PR i medija konsalting) i 08.11.2022.godine (u Planu javnih nabavki je dodata nova nabavka koja se odnosi na nabavku, isporuku i ugradnju itisona, procijenjene vrijednosti 18.000,00€). Shodno zadnje važećem planu iz 2022. godine ukupna vrijednost plana bez pdv-a iznosila je 271.637,96€, a vrijednost pdv-a je iznosila 54.697,45€. Predviđena su 48 postupka od kojih se na otvoreni postupak odnose tri postupka, a ostali na jednostavne nabavke.
U postupku revizije prezentirana je Odluka o usvajanju prvobitnog Plana javnih nabavki potpisana od strane VD direktorice Instituta i Odluke o izmjeni Plana javnih nabavki potpisane od strane direktorice Instituta, dok saglasnosti na Plan i izmjene planova javnih nabavki od strane UO nijesu prezentirane.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju razdvajanja odgovornosti, obezbijedi da saglasnost na plan javnih nabavki i izmjene plana donosi Upravni odbor Instituta, kao organ upravljanja, budući da plan javnih nabavki sačinjava ovlašćeno lice naručioca.**

U postupku revizije je utvrđeno da su imenovane dvije službenice za javne nabavke kao i da iste ispunjavaju Zakonom propisane uslove. Prezentirani su: Rješenje o imenovanju službenice za javne nabavke od 04.02.2013. godine, Rješenje o imenovanju službenice za javne nabavke od 18.06.2021. godine, Uvjerenja o položenom stručnom ispitu za rad na poslovima javnih nabavki za obije službenice za javne nabavke od 25.12.2013. godine i 18.12.2019. godine.
Planiranje nabavki se vrši na način što se krajem decembra svim zaposlenima dostavlja dopis vezano za projekte koje treba planirati, a potom se vrši usaglašavanje Plana javnih nabavki. Službenice za javne nabavke ne vrše istraživanje tržišta, već za pojedine predmete, stručna lica iz Instituta sačinjavaju tehničke specifikacije. Takođe je utvrđeno da se ne angažuju stručna lica sa strane, već se Rješenjem o obrazovanju komisije za postupak javne nabavke kao stručna lica angažuju zaposleni iz Instituta.
Shodno izjavi službenice za javne nabavke, stručni saradnik za finansijske poslove kontroliše fakture (vrši upoređivanje podataka iskazanih u fakturama

sa istim iskazanim u zaključenim ugovorima), dok se praćenje ugovora kod sukcesivnih isporuka vrši na osnovu provjere analitičke evidencije dobavljača,tj. ne vrši se praćenje kroz excel tabele.
Subjekt revizije je 11.01.2023. godine donio interni akt Procesi javnih nabavki, u kojem je između ostalog sačinjen dijagram toka i opis aktivnosti od planiranja nabavki do izvršenja ugovora o javnim nabavkama.

U postupku revizije prezentirana je Evidencija postupaka javnih nabavki i Evidencija o jednostavnim nabavkama od 23.01.2023. godine i iz programa (ESJN) integrisan Izvještaj koji sadrži podatke o sprovedenim otvorenim postupcima, jednostavnim nabavkama sprovedenim preko ESJN i jednostavnim nabavkama do 5.000,00€.

Uvidom u integrisani Izvještaj utvrđeno je da su u 2022. godini sprovedena tri otvorena postupka ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 100.829,30€ i 6 jednostavnih postupaka javnih nabavki preko ESJN ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 67.344,87€, dok je vrijednost jednostavnih nabavki do 5.000,00€ koje su vršene prihvatanjem fakture, iznosila sa pdv-om 149.392,54€.

Tabelarni prikaz javnih nabavki shodno integrisanom Izvještaju o javnim nabavkama sprovedenim u 2022.godini:

Izvještaj o realizaciji javnih nabavki	**Broj postupaka - po predmetima javnih nabavki**	**Ugovorena vrijednost sa PDV-om**
otvoreni postupci	3	100.829,30
jednostavne nabavke-sprovedene preko ESJN	6	67.344,87
ostale jednostavne nabavke	120	149.392,54
UKUPNO:	**129**	**317.566,71**

Revizijom je utvrđeno da je došlo do tehničke greške u Izvještaju koji se odnosi na jednostavne nabavke do 5.000,00€ (subjekt revizije je naveo da nabavka diskova Dell iznosi 33.352,00€ umjesto 1.834,36€).

Revizijom je utvrđeno, upoređujući analitičku evidenciju dobavljača Instituta i Glavne knjige sa Izvještajem o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, da subjekt revizije u Izvještaju nije iskazao sledeće nabavke: usluge organizacije svečane večere(uključujući ketering) povodom konferencije u iznosu od 9.365,80€, tehničke opreme i organizovanje konferencije u iznosu od 6.380,80€, usluge dizajna portala u iznosu od 4.999,72€, ugostiteljske usluge u iznosu od 4.454,15€, nabavku opreme u iznosu od 6.930,23€, bateriju za ups setovanje i kalibraciju u iznosu od 4.440,70€, smještaj zaposlenih na službenom putu u iznosu od 4.187,96€, usluge razvoja portala u iznosu od 4.132,00€, pristup informacijama o ljekovima koji su registrovani u EU u iznosu od 2.394,38€, provjeru sistema menadžmenta prema zahtjevima standarda u iznosu od 1.500,00€, telefonsku centralu u iznosu od 1.390,07€, on-line pristup Britanskoj farmakopeji za 2022. godinu u iznosu od 1.046,04€, registrator temperature i vlažnosti i materijal za labaratoriju u iznosu od 689,70, pretplate na časopise u iznosu od 550,00€ i td.

- **Subjekt revizije treba da u Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima /računima za jednostavne nabavke iskaže sve jednostavne nabavke koje se odnose na godinu za koju se izvještaj podnosi u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.**

Revizijom je utvrđeno da je Institut u 2022. godini sproveo tri otvorena postupka javnih nabavki (usluge održavanja informacionog sistema, usluge arhiviranja i nabavka informatičke opreme). Takođe je utvrđeno da je jedan postupak poništen i aktivirana je garancija ponude.

Tabelarni prikaz sprovedenih otvorenih postupaka po predmetima, nazivu ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija i ugovorenim vrijednostima:

R/B	Predmet nabavke	Naziv ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija	Ugovorena vrijednost bez pdv-a	PDV	Ugovorena vrijednost sa pdv-om
1	Nabavka informatičke opreme (serveri, firewall, ostala informatička oprema)	Čikom	33.055,00	6.941,55	39.996,55
2	Usluge održavanja informacionog sistema	MG Soft	28.800,00	6.048,00	34.848,00
3	Usluge arhiviranja	Knjaz	21.475,00	4.509,75	25.984,75
	UKUPNO:		**83.330,00**	**17.499,30**	**100.829,30**

Uvidom u dokumentaciju za navedene postupke, utvrđeno je sledeće:
- Sve realizovane nabavke bile su predviđene Planom javnih nabavki za 2022.godinu;
- Vršeno je objavljivanje i sprovođenje postupaka kroz ESJN;
- Vrednovanje ponuda je vršeno po kriterijumu odnosa cijene i kvaliteta (cijena 90 bodova, a rok isporuke 10 bodova tj. najkraći ponuđeni rok isporuke = 10 bodova ili kvalitet 10 bodova (K= KRF +KRZ) KRF-broj bodova za referentne firme, KRZ broj bodova za reference zaposlenih koje ponuđač namjerava da angažuje na pružanju usluga-5+5 bodova;
- Subjekt revizije je zahtijevao garancije ponude i garancije za dobro izvršenje ugovora.
- Za svaki predmet nabavke sproveden otvorenim postupkom, ponudu je podnosio po jedan ponuđač
- Nije bilo izjavljenih žalbi Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javnih nabavki;
-Subjekt revizije nije za dva postupka, sačinjavao zapisnike o otvaranju koji se odnose na garanciju ponuda, iako je zahtijevao da se ista ne dostavlja preko ESJN, nego na arhivi Instituta.

Subjekt revizije je preko ESJN (elektronski sistem javnih nabavki) sproveo šest **jednostavnih nabavki** i to: nabavku računarske opreme ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 4.766,19€, usluge nabavke avio-karata ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 9.917,36€, usluge održavanja higijene ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 14.069,88€, fizičko-tehničko obezbjeđenje objekata ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 11.890,67€, usluge mobilne telefonije ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 4.981,27€, za usluge mobilne telefonije ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 4.981,27€ i za nabavku, isporuku i ugradnju itisona ugovorene vrijednosti sa pdv-om u iznosu od 21.719,50€.

Tabelarni prikaz postupaka sprovedenih jednostavnim nabavkama preko ESJN

R/B	Predmet nabavke	Dobavljač	Ugovorena vrijednost(bez pdv-a)	pdv	Ugovorena vrijednost (sa pdv-om)
1	Nabavka računarske opreme	Čikom	3.939,00	827,19	4.766,19
2	Usluge nabavke avio-karata	Montenegro tourist service	9.917,36		9.917,36
3	Usluge održavanja higijene	Higijena prostora	11.628,00	2.441,88	14.069,88
4	Fizičko-tehničko obezbjeđenje objekta	Titan Security	9.827,00	2.063,67	11.890,67
5	Troškovi za usluge mobilne telefonije	One CG	4.116,76	864,51	4.981,27
6	Nabavka, isporuka i ugradnja itisona	MAF NK	17.950,00	3.769,50	21.719,50
UKUPNO:			**57.378,12**	**9.966,75**	**67.344,87**

Navedeni postupci su sprovedeni u skladu sa Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki.

Revizijom je na osnovu prezentirane dokumentacije utvrđeno, da je više potrošeno sredstava od ugovorene vrijednosti shodno sprovedenim jednostavnim nabavkama preko ESJN, za usluge nabavke higijene u iznosu od 2.966,17€ (ugovor je zaključen 15.04.2021. godine na period od godine dana i Anex ugovora od 15.04.2022. godine, koji se odnosi na period važenja ugovora tj. kojim je definisano da se ugovor primjenjuje do okončanja postupka jednostavne nabavke za usluge higijene čije sprovođenje je bilo u toku-novi Ugovor je zaključen 21.04.2022.godine).
Takođe je utvrđeno da je Institut vršio nabavku avio karata od određenog dobavljača u periodu kada je imao zaključen ugovor o pružanju usluga (nakon sprovedene jednostavne nabavke preko ESJN) sa drugim dobavljačem (ugovor je zaključen na period od 06.07.2021.godine do 06.07.2022.godine, a od 01.01.2022. do 09.05.2022. godine zbir ispostavljenih faktura za avio karte od strane dobavljača sa kojim Institut nije imao zaključen ugovor je iznosio 1.986,00€).

- **Subjekt revizije treba da vrši realizaciju sprovedenih postupaka javnih nabavki u skladu sa ugovorenim vrijednostima i sa dobavljačima sa kojima ima zaključen ugovor o javnim nabavkama.**

Uvidom u uzorkom odabrane fakture, shodno zaključenim ugovorima o javnim nabavkama u 2022.godini, utvrđeno je da su ispostavljene fakture obračunate u skladu sa cijenama koje odgovaraju prihvaćenoj ponudi i zaključenim ugovorima.

Revizijom je utvrđeno, da su shodno tenderskim dokumentacijama ili zahtjevima za dostavljanje ponuda, sačinjavani zapisnici o prijemu isporučene opreme, izdavane otpremnice od strane dobavljača, vršena evidencija izvršenih usluga na obrascima definisanim od strane Instituta kao naručioca, dokument izvedenog stanja i sl. i da (shodno uzorku), rok za dostavljanje ponuda od momenta upućivanja zahtjeva od strane subjekta revizije dobavljaču za nabavku avio karata, nije bio duži od 3h kako je i definisano ugovorom, dok u postupku revizije nije prezentiran dokaz da je komisija naručioca, kod nabavke koja se odnosi na usluge arhiviranja, prije donošenja odluke o izboru najpovoljnije ponude izašla na lice mjesta, radi provjere vjerodostojnosti

navedenih izjava, kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji. Takođe je utvrđeno i da je subjekt revizije kod većeg broja predmeta nabavki, osim ugovora o javnim nabavkama, zaključivao i sporazume o povjerljivosti sa pravnim i sa fizičkim licima.

Revizijom je utvrđeno da je zbir faktura, za određeni broj predmeta javnih nabavki, iznad vrijednosti predviđene prvim vrijednosnim razredom definisanim članom 26 Zakona o javnim nabavkama. Subjekt revizije je preko faktura (čiji pojedinačni iznosi ne prelaze navedeni vrijednosti razred) vršio nabavke: za troškove izrade bine, zakup govornice, zakup LED ekrana, ozvučenje, iznajmljivanje opreme i td. za organizovanje konferencije u iznosu od 23.848,00€, za svečane večere, ketering, nabavku pića i sl. za potrebe konferencije CinMED-a u iznosu od 22.573,00€, flajere, brošure, roll up, punjači sa štampom i sl.za potrebe konferencije u iznosu od 12.350,42€, usluge nabavke računarske opreme u iznosu od 9.197,82€ (sprovedene su jednostavne nabavke preko ESJN u iznosu od 4.766,19€ , a preko faktura je nabavljeno 4..431,63€) i td.
Shodno navedenom se konstatuje da je subjekt revizije vršio razdvajanje predmeta nabavke, što nije u skladu sa članom 27 Zakona o javnim nabavkama.

- **Subjekt revizije treba da vrši nabavke roba, radova i usluga po postupcima koji su predviđeni za određeni vrijednosni razred u skladu sa članom 26 i 27 Zakona o javnim nabavkama.**

Shodno obrazloženju datom od odgovornog lica subjekta revizije, zbog hakerskih napada portal je bio u prekidu i nijesu mogli vršiti nabavke preko ESJN. Načelnica Direkcije za praćenje sistema javnih nabavki i upravljanje elektronskim javnim nabavkama je u e mailu navela da elektronski sistem javnih nabavki nije bio u funkciji u periodu od 26.08. do 25.09.2022. godine. Konferencija CinMED je održana od 01 do 03. decembra 2022. godina.

Subjekt revizije prezentirao je Evidenciju o sukobu interesa, odnosno kršenju antikorupcijskog pravila i metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima jn.br. 3020/22/31/9-478 od 30.12.2022.godine.

3.10 SUDSKI SPOROVI

Shodno Izjavi subjekta revizije od 11.04.2023. godine, Institut za ljekove i medicinska sredstva vodi devet sudskih postupaka po pravnom osnovu iz Zakona o radu i to: spor zaposlene zbog Odluke UO o imenovanju VD direktora, pokrenut 2022. godine po osnovu kojeg nije bilo žalbe na presudu, tužilja je uplatila sudske troškove Institutu, pa se u trenutku vršenja revizije postupak vodi kao okončan; spor bivšeg zaposlenog zbog otkaza od 2015. godine koji se vodi u Višem sudu PG čije okončanje je neizvjesno (presuda je donijeta u korist Instituta te se očekuje njeno potvrđivanje u postupku pred Višim sudom); spor četiri zaposlene u Institutu za poništenje Odluke o imenovanju i razrešenju Stručno-naučnog odbora koju je donio UO, pokrenut u aprilu 2022. godine i još nije okončan prvostepeni postupak; šest postupaka zaposlenih u Institutu-tužbe na odluke iz postupaka utvrđivanja odgovornosti za povredu radne obaveze, od decembra 2021. godine, postupci po tužbama pokrenuti su u martu-aprilu 2022. godine. Shodno Izjavi, za postupke započete u martu-aprilu 2022. godine, stručna procjena zastupnika Instituta je bila da ovi sporovi ne mogu biti okončani u 2022. godini, već se okončanje prvostepenih postupaka očekuje u 2023. godini.
U postupku revizije je utvrđeno da nije vršeno rezervisanje sredstava za 2022. godinu, po osnovu sudskih sporova Instituta.

3.11 KANCELARIJSKO POSLOVANJE

Revizijom je utvrđeno da se poslovi primanja, raspoređivanja, evidentiranja i dostavljanja akata u rad i njihovo otpremanje vrše u Pisarnici koja je dio organizacione jedinice - Pravni, ekonomski, informatički i opšti poslovi.
Subjekt revizije prezentirao je internu proceduru - Prijem, slanje, izdavanje i arhiviranje dokumentacije i Skeniranje/kopiranje dokumenata u DMS iz 2017. godine. U 2022. godini subjekt revizije donio je Listu kategorija registraturske građe Instituta za ljekove i medicinska sredstva, od 28.09.2022. godine. Internom procedurom Prijem, slanje izdavanje i arhiviranje dokumentacije definisan je postupak prijema, svih oblika pisane komunikacije i postupaka sa izlaznom dokumentacijom iz procesa rada.
Shodno dobijenim informacijama, Institut vodi sledeće knjige: djelovodnik (za ručno evidentiranje dokumenata i dodjela djelovodnog broja) i interna dostavna knjiga (koristi se za evidenciju uručenih rješenja klijentima od strane Instituta), a vodi se i elektronsko kancelarijsko poslovanje - DMS sistem u okviru kojeg funkcioniše protokol primljene dokumentacije u DMS (evidencija preuzete dokumentacije za sve organizacione jedinice Instituta sa Pisarnice).
U postupku revizije nije prezentirana odluka o brojčanom znaku organizacione jedinice koju shodno članu 8 Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave, određuje starješina organa odnosno lice koje on ovlasti, na početku kalendarske godine.
Revizijom je utvrđeno da je u 2022. godini Institut primjenjivao internu proceduru kancelarijskog poslovanja iz 2017. godine, koja nije usklađena sa važećim Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja, kao i da Institut ne vrši klasifikaciju predmeta i razvrstavanje podnesaka, odnosno akata prema sadržini materije na način utvrđen članom 4 Uputstva o načinu

vršenja kancelarijskog poslovanja. Uvidom u djelovodnik Instituta utvrđeno je da su u istom upisuju akti hronološki redom, ali da se u djelovodniku ne vrši evidentiranje akata koji su dio istog predmeta, već da isti dobijaju podbroj kroz DMS sistem.

Djelovodnik Instituta na kraju 2022. godine nije zaključen, što nije u skladu sa članom 54 Uputstva. Revizijom je utvrđeno da Institut nije posebno vodio upisnik za upravne predmete u kojima se upravni postupak pokreće po zahtjevu stranke, već je iste evidentirao u djelovodnik, što nije u skladu sa članom 34 Uputstva. Takođe u djelovodniku je vršeno i evidentiranje ulaznih faktura.

- **Subjekt revizije treba da način vršenja kancelarijskog poslovanja uskladi sa Uputstvom o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja.**

Izvještaj pripremila
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević